

מזרח חדש (אוי קלט)
עיתון יומי בלתי מסלתי בשפה העברית
העורך: ד"ר א. כרמון
המנכ"ל: מרצה חוש בע"מ ת"א רח' הנוב 4

UJ KELET
PÁRTOKIVÜLI NAPILAP

A KAIRÓI ITÉLET

A kairói kirakatperben hangzott az ítélet. Az egyiptomi hadbíró, amelynek állítólagos függetlenségét a tárgyalás ideje alatt nem győzték eléggé hangoztatni, két vádlottat halálra ítélt, kettőt életfogytiglani kényszermunkára, az egyetlen női vádlottat 15 évi fegyházra és kényszermunkára, két másik vádlottat 7 évi fegyházra, míg két vádlottat felmentett.

legyet egy csapásra, vagyis az elégedetlen lakosság figyelmének elterelésén kívül miért ne használják fel Izráel-ellenes hangulat keltésére is?
Egyiptom mai urai nem ártultak el különleges leleményességet ebben a perben és nem is kellett nagyobb fáradságot venniük ahhoz, hogy a kairói kirakatper kellő időzítés mellett és megfélemlítésben megrendezték. A recept, hogy a belső nehézségeket a zsidók elleni szenvedélyek felkorbácsolásával próbálják megoldani, olyan régi, hogy már Róma idejében is alkalmazták és éppen Egyiptomban. Az újabbkori történelem során pedig nem volt olyan reakciós uralom, amely előbb utóbb ne nyult volna ehhez a bevált módszerhez, ha saját uralmának fenntartásáról, vagy az elnyomott tömegek követelésének elodázásáról volt szó. A gálut országainak története tele van ilyen kirakatperrel és bírói tárgyalás megrendezése nélkül is hozott halálos ítéletekkel. A különbség talán csak annyi, hogy míg régebben a vérvád, vagyis a rituális gyilkosság, illetve a keresztény vallás ellen állítólag elkövetett cselekmények szolgálták ürügyül a zsidók elleni hadjáratra, most az újjászületett zsidó állam képezi az elviselhetetlen tuskét ellenségeink szemében. Sajnos, úgy látszik, állami létünk megújodása sem mentesíti a zsidó népet attól, hogy az ellenséges világ bűnbakjává szolgáljon és talán még sokáig kénytelen lesz mártírokat szolgáltatni a vérszomjas világnak.

HALÁLRA ÍTÉLTÉK a kairói kirakatper két vádlottját

Két vádlottat életfogytiglani, kettőt 15 évi és kettőt 7 évi fegyházra ítélték Amerikában remélik, hogy az ítéleteket nem fogják végrehajtani

Kairó, (UP). Hetek óta tartó feszült várakozás után a kairói hadbíró tegnap ítéletet hirdetett a cionista kirakatperben, amelynek 11 vádlottját szabotázsakciókkal és Izráel javára való kémkedéssel vádolták. A hadbírósg halálra ítélt dr. Musse Litto Marzukot, a kairói zsidó kórház orvosát és Smuel Azár középiskolai tanárt, akiket abban mondtak ki bűnösnek, hogy fényképek készítették egyiptomi stratégiai pontokról és azokat Izráelbe továbbították. Viktor Lévi és Philip Nathanson vádlottakat, akiket Alexandriában elkövetett szabotázskcióban találtak bűnösnek, életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Victorine Ninot, a per egyetlen nővádlottját,

aki a börtönben öngyilkosságot kísérelt meg, valamint Robert Dassa vádlottat 15 évi kényszermunkára ítélték, Méir Zafran és Méir Mejúhasz vádlottakra pedig hétéves kényszermunkát mértek ki. Ali Naim és Cesar Kohen vádlottakat felmentették.
A hadbírósgai tárgyalóterem zsúfolásig megtelt, amikor az elnök Ibrahim Szafi alezredes és a hadbírósg többi tagjai megjelentek a pódiumon. A vádlottakat megbillenselve hozták a tárgyalóterembe, kivéve Victorine Ninot, aki az első padban ült egy rendőrtiszt őrzete mellett. Minden vádlottnak fel kellett állania, amikor az ítéletnek rávonatkozó részét az elnök felolvasta. Néhányan közülük

megrázkódtak, amikor meghallották az ítéletet, de egyikük sem tett nyilatkozatot. Robert Dassa sirni kezdett. A tárgyalóteremben jelen volt a francia konzulis, minthogy a halálra ítélt dr. Marzuk francia állampolgár. Azonkívül kijelentette, hogy kegyelmi kérvényt fog benyújtani dr. Mazuk érdekében.
Mint ismeretes, a per 11-ik vádlottja, Max Bennet öngyilkosságot követett el a börtönben.
A hadbírósg ítélete jogerős, minthogy azt felsőbb fórumhoz nem lehet megfellebezni, Nasser ezredes miniszterelnök, mint Egyiptom katonai főparancsnoka pedig már elzetesen jóváhagyta az ítéletet.

A halálos ítéletek végrehajtásának időpontját még nem tüzték ki.
Tel-Aviv, (AKSE) — A kairói vádlottak védelmére alakult izráeli bizottság tegnap este a következő nyilatkozatot adta ki:
Mély megdöbbenéssel vettük tudomásul azokat a súlyos ítéleteket, amelyekkel Nasser ezredes jóváhagyása után Kairóban kihirdetett. Az izráeli közvéleményt megrendítette mindaz, ami a tárgyalás során nyilvánosságra került, főként pedig azok a módszerek, amelyeket azért alkalmaztak, hogy védelmen foglyokat bűncselekmények beismerésére kényszerítsenek. Ezek a módszerek két vádlottat öngyilkosságra kergettek. A vádlottak egyike kijelentette a tárgyaláson, hogy beismerő vallomását kényszerrel csikarták ki belőle és a főügyész meg sem cáfolta ezt a nyilatkozatot.
Ilyen körülmények között a két halálos ítélet, az életfogytiglani, vagy hosszú évekre kirott kényszermunka nem egyéb felháborító justizmordnál, amely a két nép, Izráel és Egyiptom egymással való kapcsolatára még hosszú éven keresztül ki fog hatni.
E zsidó foglyok pere, két az egyiptomi hadbírósg áldozataivá estek, kifejezetten politikai jellegű volt, céljában és következményében (Folyt. a 12-ik oldalon)

Rendkívüli minisztertanács Londonban a kieleződött formozai helyzetről

Mérsékletet remélnék úgy Amerika, mint a népi Kína részéről Diplomáciai tárgyalások az ellenségeskedések beszüntetése érdekében

London, (UP). A formozai válság egyre komolyabb méreteket kezd öltetni és míg egyfelől Amerika három repülőgéppel-anyahajával tegnap flottatüntétést rendezett a kínai szárazföld közelében fekvő szigetek előtt, amelyeket a kommunista csapatok megszálltak, Angliában és Japánban egyre komolyabb aggodalommal figyelik a fejleményeket.
Londonban tegnap rendkívüli minisztertanács volt, amely kizárólag Formozai kérdéseiről tárgyalt. Az ülés után a külügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy Angliának semmiféle kötelezettsége nincsen Csang Kaj Sek formozai uralmának fenntartásával kapcsolatban.
Ez a nyilatkozat szerves kiegészítő része Eden külügyminiszter alsóházi kijelentésének, amely szerint Anglia a kínai part mentén fekvő apró szigeteket Kína szerves részének tekinti. Ez az álláspont nyilvánvalóan nem felel az amerikai felfogásnak, ugyanakkor azonban olyan hírek vannak, hogy Anglia pekingi megbízottja hivatalos megbeszélésekre készül a kommunista kormányral a fegyverszünet megkötése érdekében. (—nt)

A Times tegnapi vezércikkében azt írta, hogy Formozai és a Pescadorez szigetek törvényes tulajdonjoga „úgy látszik” a népi Kínát illeti meg.
A Manchester Guardian „örütségnak” nevezte az Eisenhower-tervet, míg a konzervatív Daily Telegraph megelégedését fejezte ki Eden külügyminiszter szerial nyilatkozata fellett, amelyben „tulajdonképpen nem mondott semmit”.
Egyébként bizonyos jelek arra mutatnak, hogy magában Amerikában sem értenek egyet a washingtoni kormány álláspontjával.
Eleanor Roosevelt nyíltan kifejezést adott „az Amerikában fokozódó kárdeszertés” miatt. Erdekes egyébként Matthew Ridgway tábornoknak, az amerikai szárazföldi hadsereg vezérkari főnökének a kijelentése is, hogy őt nem érdekelték meg az elnök elhatározása előtt. A szenátus külügyi bizottsága előtt tett vallomásában Ridgway azt mondta, hogy 300-400 ezer amerikai katonára lenne szükség, ha komoly hidfőt akarnának létesíteni a kínai szárazföldön.
Az angol fővárosban majdnem biztosra veszik, hogy a jövő hét elején Uj Zéland delegátusa, Anglia és az Egyesült Államok támogatásával határozati javaslatot fog benyújtani a Biztonsági Tanácsban.
A formozai tengerszorosban létesítendő fegyverszünet, illetve tűzbeszünetes elrendelésére. Sidney Holland új-zélandi miniszterelnök, aki ebben az ügyben több megbeszélést folytatott Foster Dulles amerikai külügyminiszterrel Washingtonban, tegnap megérkezett Londonba, hogy az angol kormány tagjaival is tárgyaljon.
Angol hivatalos körökben a kommunisták és a kínai nemzetiek között kitújt ellenségeskedések miatt, valamint azok után, hogy Amerika jelentős tengerészeti és repülőgépi támogatást

pontosított a környéken, elég súlyosnak ítélik meg a helyzetet.
Mindamellert meg vannak győződve arról, hogy Eisenhower elnök megfelelő engedékenységet fog tanúsítani a Teicens szigetek kiürítése tekintetében. Ugyanakkor (Folyt. a 12-ik oldalon)

Izrael aggodalommal fogadta az Egyiptomnak szóló angol fegyverszüneti hírt

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Külügyminisztériumi körökben aggodalommal fogadták az angol kormány az értesítést, amely szerint Egyiptom felé megszünteti az 1951-ben életbe léptetett embargót nehézfegyverekre és ennek következtében Egyiptom megújította angliai rendeléseit lökhajtásos repülőgépekre és nehéztankokra.

Elijáhu Ejlát londoni nagykövet, aki ebben az ügyben az angol külügyminisztériummal tárgyalásokat folytatott, semilyen kézzelfogható garanciát nem kapott Anthony Nutting államminiszterrel arra vonatkozólag, hogy a fegyverszüneti tárgyalások bármilyen feltételhez kötötték volna, vagyis hogy azokat nem használják fel Izráel ellen.

Megbélyegezték Egyiptomot az Éjn Haslosanól történt gyilkosságért

Az egyiptomi megbízottak csak tartózkodtak a szavazástól a fegyverszüneti bizottságban

Tel Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). Az izráeli-egyiptomi fegyverszüneti bizottság tegnap ülést tartott, amelyen az Éjn Haslosá kibucbéli Cháim Albaz meggyilkolása és A. Rosenwuzel súlyos megsebesítése miatt benyújtott izráeli panasz szerepelt. A bizottság megbélyegezte Egyiptomot és határozatában kimondja, hogy „a gázai határsámban a helyzet elfajult és veszélyessé vált, miután Egyiptom a fegyverszüneti egyezmény keretében vállalt kötelezettségei és a fegyverszüneti egyezmény többszöri határozata ellenére sem akadályozta meg az Izráel ellen irányuló fegyveres merényleteket, ami fölött a bizottság mély aggodalmának ad kifejezést.”
Figyelemreméltó, hogy a saigora hangnemből megfogalmazott határozati javaslat nem utkózt az egyip-

tomi delegáció ellenszavazatába, hanem csupán tartózkodott a szavazástól. A fegyverszüneti bizottság gyakorlatában erre még alig volt precedens.
Mint emlékeztet, a merénylet során két egyiptomi beszivárgó is halálát lelte. Az izráeli hatóságok felszólították az egyiptomiakat, hogy vegyék át a holttestüket, de azok ezt megtagadták, anélkül, hogy álláspontjukat megindokolták volna. Miután a hullák több napja álltak eltemetetlenül, az izráeli rendőrség tomette el őket az ország déli részében.

Togal
bisóos gyógyszer
REUMA
ISIASZ
NATHA
GRIPPA
ellen.
Több, mint 7600 orvos a világ minden részéből, ajánlja ezt a svájci gyógyszert.

Hidleg van?
Ime, hat tányér meleg, izletes
TELMA BORSOLEVES
Proteindus
Zsirgdékus
Kaloriadus
Vitamindus
Minden tányér egy étkezés
és olyan hamar elkészül.
Csak 410 pruta
súly 150 gram
TELMA PEA SOUP

Herskovits Szará Fisch Cvi
(NUSI) (BUBI)
Bicaron (Kiskunfélegyháza) Bicaron (Vác)
címek hiányában ezúton hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket február 8-án, kedden (פ"ק ט"ב חש"ת) d. u. 1/6 órakor az „Ulámé Ruth” kistermében, T. A., Ben Jehuda-u. 84. szám alatt tartandó esküvőjükre.
Minden küln értesítés helyett.
Bürgönyfelm: Herskovits-Fisch, Tel-Aviv, Ben Jehuda 84.

LAMPEL MIRJAM és JEHUDA
(Kupfer Sári, Dobrecen) (Csaloov)
örömmel hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket esküvőjükre.
FIUK BRIT-MILAJARA,
annapót február 1-én, kedden délután 10 órakor tartanak meg Janusban, 434. szám alatti lakásokon.

ZAMATOS KÁVÉ csak SHAVIT -TAL.

Bizonyos munkára csak 55 éven felülieket alkalmazzanak

— követeli a Hisztadrut vezetősége

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától) A Hisztadrut vezetősége tegnap az 55 éven felüliek és korlátozott munkaképességük munkába való elhelyezésének problémájával foglalkozott és a következő határozatokat hozta.

VALASZTAS a klacionistáknál Tel-Avivban

Vasárnap tartja a klacionista párt legnagyobb helyi csoportja Tel Avivban és Jaffán új vezetőségének megválasztását. A párt tagjai öt helyen járulnak az urnákhoz, hogy leadják szavazataikat a tizenegy lista egyikére.

Az egyes gazdasági és nyelvi frakciók külön listákra indulnak, köztük a párt magyar nyelvű csoportja, a Chug Kadima is önállóan vesz részt a választásban.

Most, a Kneszet- és helytanács választások előtti időben azért különösen fontos ez a választás, mert ez határozza meg, hogy a magyar nyelvű csoport milyen helyet fog az ország második legnagyobb pártjában elfoglalni. Rendkívül fontos szociális és gazdasági szempontból is, mert amilyen arányban a Chug Kadima képviselődik a Kneszetben, az arányban tud tagjai számára a pártban, vagy a párton kívüli elérhető lehetőségeket kihasználni.

Az eddigi szervezés eredményei alapján a Kadima komoly reményekkel indul a választáson, de természetesen sok függ attól, hogy tényleg milyen számban fognak az urnák elé járulni. Ez az egész magyaroké a jövő szempontjából is fontos, mert valószínű, hogy a Kadima eredményes szereplése a klacionistáknál — útmutatásul fog szolgálni a többi pártok magyaroké csoportjainak is, amelyeknek törekvése saját pártjukban azonos.

A csoport vezetősége méltó erőfeszítéseket tesz a siker érdekében és talán ennek tudható be, hogy az utóbbi hónapokban egységet teremtettek a hosszú időn át egymással szemben álló vezetők a Chug Kadimában. Minden oldalról komoly engedményeket tettek és ennek eredményeként közösen előkészített, egységes listával indulnak a párt egyik belső választásán és egységesen küzdenek kitűzött céljuk elérésére.

Jegyezze elő TELEFONSZÁMOMAT és kérjen fogadóórát

22930

L. BELLA
DR. KOVACS ELEMÉRNE
KÖZMETIKAI INTÉZET.
T. A., JEHUDA HALEVI 104.

ANYAK gondtalan elutazását biztosítja

Rachel Weiss - Felstein dipl. nővér

BÉBI-OTTHONA
Tel-Aviv, Javne u. 20.
Telefon: 66247.
Egy napra is vállal csecsemőket.
Orvosi felügyelet mellett.

FONTOS ÉRTESETÉS!

AZ ÖN FONTJÁT A SZEZONVÉGI KIARUSÍTÁS IDEJÉN IS IL 1.200-RA ÉRTEKELIK NALUNK.

HEMDENMATZ-MADIM LTD.,
TEL-AVIV, ALLENBY 56.

"ALPHA" tisztviselőképző iskola, T.A., Balfour-u. 6.

Általános tisztviselői ismeretek

Uj esti kursus • A beiratkozás folytatódik • Népszerű tandíj

3 ÚJ KELET 1955.1.28

CHURCHILL — szervezett kőműves

A londoni pallórok szoros évi bankettjén tegnap Winston Churchill miniszterelnök volt az ünnepi szónok. Churchill mindjárt belépéskor igazolta, hogy joga van ebben a társaságban felszólalni és büszkén lengette a kőműves-szakszervezet tagsági igazolványát, amelyet még 1928-ban állított ki. Az angol miniszterelnök ugyanis műkedvelő építőmunkás és rendkívül büszke arra a falra, amelyet bírtokán sajátkezűleg épített.

Beszédében egyébként Churchill arra vezette vissza angol szakszervezet vezetőit egyre növekvő befolyását, hogy sokáig ülnék hivatalukban, mert rendkívül nehéz őket onnan kitenni.

Menekültfalut létesítenek Transzjordániában

Eric Johnston megkezdte izraeli tárgyalásait

Mose Sárét miniszterelnök és neje tegnap ebédnél látta vendégül Eric Johnston, Eisenhower elnök közelgő külön megbízottját, aki a Jordán vizének elosztása kérdésében folytat tárgyalásokat Izraellel és az arab államokkal. Az ebéden részt vett Lévi Eskol pénzügyminiszter, Perce Bernstein ipar és kereskedelemügyi miniszter, Perce Náfthá földművelésügyi miniszter, Dávid Horovitz, az Allami Bank elnöke, Pinchász Szápir pénzügyi államtitkár, Burns tábornok, az UNO felügyelőkar vezérkari főnöke, valamint a miniszterelnökség és külügyminisztérium számos magasrangú tisztviselője is.

Johnston egyébként tegnap reggel már megkezdte tárgyalásait az izraeli kormány küldöttségével. Eisenhower elnök személyes megbízottja Edward Lawson amerikai nagykövet társaságában előbb udvariassági látogatást tett a miniszterelnökkel, majd délelőtt tizenegy órakor megkezdődött a hivatalos megbeszélés. Az izraeli küldöttség élén Lévi Eskol pénzügyminiszter áll.

— Kitérítésben részesült a „Háárgáz” két munkása. A telavivi „Háárgáz” karoszeriágyár két munkását tegnap kitüntették és pénzjutalomban részesítették autóbusszajtok szerkezetének tökéletesítése miatt. A kitüntettek a pénzjutalom egy részét az államelnöki iroda mellett működő árvízkarosult-alap javára ajánlották fel.

סדית ישראל
סדר החינוך והתרבות
המחלקה להנחלת הלשון והשכלה

ההסדרות הכלליות של העובדים העבריים בארץ ישראל, מועצת פועלי תל אביב - יפו, המחלקה לחינוך ולנוער, רשות המוסדות להשכלה והנחלת הלשון.

Ivrit tanfolyamhálózat kezdőknek és haladóknak.

ULPANOK

Indulnak a nyelv elsajátítására a reggeli és esti órákban a város központjában és Jaffán. Szaknyelmes feltelek. - Szaktanárok. - Megfelelő módszer felmunkáknak. - A végzetek állami végbizonyítványt kapnak.

Felvilágosítás és beiratkozás: Tel-Aviv, Bét Brenner (Brenner-u.), szoba 58, délelőtt 9-11 és délután 5-7-ig.

Lawson amerikai nagykövet az atomerő izraeli felhasználásáról

Edward B. Lawson amerikai nagykövet a Rotary Club telavivi tagjai előtt előadást tartott az atomenergia használatáról.

„Remélem, — mondotta a nagykövet, — hogy Izrael már a közeljövőben felépítheti atomenergiával hajtott első villanytelepét, amelynek segítségével az ország minden pontját elláthatja vízzel.”

A továbbiakban a nagykövet az Egyesült Államoknak azon erőfeszítéseiről beszélt, hogy minél hamarabb elhozza az emberiség számára a teljes bőség korszakát, amit az atomenergia békés úton való felhasználása tesz majd lehetővé. — Eric Johnston, aki most

Eisenhower elnök megbízásából a Jordán-víz nemzetközi felhasználásáról folytat tárgyalásokat. Izraelben, rendkívül érdeklődést tanúsít az atomenergia problémáiról és amerikai állampolgárokból csoportot szervez, amelynek első feladata az lesz, hogy a békés célú atomtermelés gondolatát népszerűsítse.

A nagykövet ismertette az atomerőtelepek építésére az Egyesült Államokban folyó előkészületeket és elmondotta, hogy az az atomerővel hajtott villanytelep, amelynek építését Pennsylvania-ban három éven belül befejezik, első lesz a világon. Az Egyesült Államokban a legközelebbi 20 éven belül még számos ilyen villanyüzemet készítenek felépíteni.

Felhívás

Az erdélyi és bánáti volt Noár Hácioni, Somér, Báál-Meláchá és Klál-cháverókhhoz azzal a kéressel fordultunk, hogy egy rövidesen megrendezendő kínusi céljából címeiket velünk mielőbb közöljék sziveskedjenek.

Miflaga Progresszív, Chug Dovre Hungarit, Tel-Aviv, Allenby út 19.

Sportvárost építenek Moszkva mellett

Moszkva, (UP). A Szovjetunió Moszkva közelében hatalmas sportvárost épít, amelynek területe 40 hektár. A labdarúgó stadionban 100 ezer néző számára lesz hely és ezenkívül egy kisebb stadiont is építenek kosárlabda- és teniszversenyeinek számára 20 ezer férőhellyel. A hatalmas tornacsarnokban, ahol majd ökölvívő- és birkózóversenyeket is rendeznek, 35 ezer néző fér el.

Az építkezést már régebben megkezdtek, de csak most adták ki róla a hivatalos közleményt. Sportkörök szerint a Szovjetunió az 1960 évi olimpiai versenyeknek Moszkvában való megtartását fogja követelni.

Az izraeli rádió magyar adása péntek este 9 órakor: Hírek — népszerűzene, 9:30 — 10:30 órák: Hírek — Hétvégi krónika. Az adások a 497 és 490 m. kötépek a 33.3 és 43.9 méteres rövidhullámhosszon hallhatók.

PÉNTEK

6: A Baifal rádió adása (249 méteres középhullámhosszon) — 6:30: Máj tova, 6:35: torna, 6:45: zenélő óra, 7: hírek, 7:15: hangnemek, 12: déli zene, 12:30: katonaszerekek, 12:50: kórtházak kívánságműsora, 6:30: hírek, — 6:45: hangnemek, 15:30: kádbálát sabbát műsor, 16: Ifjúsági műsor, 16:50: klasszikus zene kívánságműsora, 18: hírek, 18:15: hírek könnyű héber nyelven, 19: könnyű zene a Kol Jisraél zenekarának előadásában, 19:30: népi dallamok, 20:30: hírek, 21: péntek esti hangverseny: Beethoven vonósnégyesek, 22:40: izraeli dalok, Jona Blank, Dan Tudor közreműködésével, 23: hírszövegegyűlés.

Párhuzamos műsor péntek és szombat:

H í r e k: angol 13.45, 22.15; francia: 14, 18.30; jiddis 19.30; román 20.45; magyar 21.

A hadsereg rádiója:

18:40: péntek esti hangverseny: Rossini: „Selyemlétra” nyitány; Dvorzák: 1. sz. szimfónia (D-dúr), 19:40: Verdi: „Trubadour” c. operájából, 21:15: tánczene.

Kol Clon Lágolá — jiddis műsor 19:15: Péntek esti dalok, 19:19: Szidrá és Háftára, 19:23: politikai beszámoló, 19:34: péntek esti gyertyafény, 19:55: a hét legfontosabb esemény.

SZOMBAT:

7:30: Adon olám és hangnemek, 8:40: Izraeli dalok, 9: Mozart: Rondo (G-dúr) Natan Milstein (hegedű) előadásában; Falla: „A háromszögletű kalap” 9:45: zenei találgatás, 10:45: „A hangversenyteremből”, 11:30: „A függöny felgördül” Federico Gracía Lorca: „A cipész felesége”, 12:20: közzene, 12:30: héber dalok kívánságműsora, 13: Film és színház-zemle, 13:45: cházánadok, 15: modern zene, 16: „A haligatörök öröme”, 16:30: operarészlet, 18: hírek, 18:15: hírek könnyű héber nyelven, 19:40: néptáncok, — 20: kérdéstelepek, 20:24: Tnách-részletek (Jesásás 61-62.), 20:30: hírek, 21:12: Meláve Malká műsor, 21:42: Hacheturján: Hegedű verseny (Dávid Ojstrách előadásában), 22:22: néptáncok, 22:45: tánczene, 23: hírszövegegyűlés, — 23:05: tánczene.

A hadsereg rádiója:

19: Zenei egyveleg, 19:45: kedvelt dallamok, 20: zenei mozaikok, 20:40: néptáncok, 21: tánczene.

Kol Clon Lágolá — jiddis műsor 19:15: Bávuá Toy, 19:19: politikai heti beszámoló, 19:30: a jók hét napjáról, 19:34: cházánadok kívánságműsora.

A hétvégi sportprogram a labdarúgásban számos érdekes mérkőzést ígér; ezeknek legtöbbje azonban elmarad a szövetségben ürelkődő ellentétek és szakadály következtében. Szombaton kezdődik a szövetség kirása értelmében az elsőosztályú bajnokság egy-szerre hat mérkőzéssel. Ezek közül azonban csupán a Hápoel Háifa-Hápoel Rámát Gán lejátosszóra van kiutás, míg a többi valószínűleg elmarad. A kisrosolt mérkőzések: Hápoel Kfár Szába-Makkabi Tel-Aviv, Bétár Jeruzsálem-Makkabi Petach Tikva, Hápoel Petach Tikva-Makkabi Natanja, Hápoel Chedera-Makkabi Háifa, Hápoel Tel Aviv-Makkabi Rechovot.

A másodosztályba kisrosolt mérkőzések sorsa is hasonló lesz valamennyi olyan mérkőzés, amelynek a résztvevői között Makkabi, vagy Bétár alakult van, elmarad. Megtartják a Bné Jehudá Tel Aviv-YMCA Jeruzsálem, valamint a Hákoach Tel Aviv-Hápoel Jeruzsálem mérkőzéseket. Az Elnöki-szeriért a következő mérkőzéseket rendezik meg: Makkabi Háifa-Makkabi Szárájim, Makkabi Rechovot-Bétár Tel Aviv, Makkabi Jaffa-Bétár Jeruzsálem, Makkabi Jeruzsálem-Makkabi Petach Tikva, Makkabi Rámát Gán-Bétár Jaffa, Makkabi Chedera-Makkabi Zichron Jákov, Makkabi Natanja-Makkabi Tel-Aviv. Valamennyi mérkőzés az előbbie a pályaválasztó. A mérkőzések kezdési ideje 2.30 óra.

A kosárlabda bajnokság teli félévének döntő fontosságú mérkőzést szombaton játszzák Rechovotban a helyi és a háifa Makkabi csapatai, amelyek a bajnokság élén járnak maximális teljesítménnyel. A két csapat mindösszesen egyetlen pontot sem szerezett és valamennyi mérkőzését nagy gólaránnyal fölényesen nyerte meg. Tel Avivban a „helyi derby” fog sok érdeklődőt vonzani, a Hápoel és Makkabi játsszák egymás ellen a Makkabi sporttelepen. A további találkozók: Ezeretam-Makkabi Petach Tikva, Technikum-Makkabi Rison, Hápoel Rechovot-Makkabi Cífon.

A Hápoel ma és holnap pongversenyt rendez Chedera városi csapatai részére. Ökölvívó kluboknál verseny kezdődik ma este 8 órakor Tel-Avivban, a Makkabi-otthonban a Bétár Tel-Aviv és Makkabi Tel-Aviv versenyzői között, akik mind a tíz súlycsoportban összemérkőztek. Versenyt ismétlének aszritóba Weissfisch és Farhas egymás ellen, akiket Józoan vill szep küzdelmet a népes boxtábor. Számos kosárlabda mérkőzés várható a Makkabi, valamint a Hápoel kosárlabda bajnok versenyeinek keretében. Tel-Avivban ma este 7 órakor rendezik a Makkabi-telepen az Alex Weiss-vándorjárdias mérkőzéseket, amelyben hat serdülőkötől álló csapat vesz részt.

PÉNZT elfogadható feltételek mellett azonnal folyósít ékszerre, aranyra és minden értéktárgyra

LOMBARD TIFERET

TEL-AVIV, ROTSCHELD 31
Tel.: 4970, Allenby sarok.
Nyitva: 8-1.30, 3-6.

Illatszerejajándék bel- és külföldi Áru

SACHER KAROLY ILLATSZERTÁRASZ (Allenby)
Tel-Aviv Pícelotta-u. 23 postánál
(azelőtt Póstyén)

KATZ és BRAUN TEL-AVIV Sderot Ohén 15.

Menyasszonyi kelengyék bel- és külföldi minőségben. Toledo terítők, valamint különböző kézmunkák vétele és elajása.

NEVEM: NIKI

EN VAGYOK A RUD, AMELY MINDENT TISZTÍT!

edényt mosogatok
fehérneműt mosok
padlót, ajtót,
ablakot tisztítok.

A kis Niki tisztítócserje nagyobb, mint egy egész üveg 12%-os folyékony tisztítószer. Niki egyszer és mindenkorra végetvet a nehéz üregek vételének, eséréjének, cipelesnek. Niki nem tartalmaz erős vegyszereket és nem árt a kéznek. Gazdaságos, ára csak 225 pruta. Hogy használni tudja a Nikit, vizel teli edénybe kell tennie.

NECA" GYARTMANY TERJESZTI: „A K A P”
T. A., Háifa, Jeruzsálem

NIKI

Mennyi a fény és mennyi az árny Amerikában? (8)

VÁLASZ EGY LEVÉLRE

Irta: Schön Dezső

a nagy fényesség mellett sehogysom találjuk meg az árnyékokat...

Alább szövezerint fogom idézni Bihari Iona írásának minden lényeges pontját. De előbb elmondom — túl a riporton és az érdekesen, — mi késztetett ennek a sorozatnak a megírására.

„Micvâ l'szapèr...”

Amikor a tollat kezembe vettem, a Hágádá szerzőjére gondoltam, aki az egyiptomi kivonulással kapcsolatban azt mondja, hogy „micvâ l'szapèr”. Szent parancs, beszélni kell róla. Elsősorban pedig el kell mondani, hogy a demokratikus rendszerek általában velejárja az anyagi jólét. F. D. Roosevelttel a szabadság fogalmát öt pontban foglalta össze, az egyik pont a társadalomnak az inségtől való megóvását jelenti („Freedom of want”). Amerika példája mindenki számára azt bizonyítja, hogy norma, sztachanovizmus, fűléstető propaganda, erőszak, munkatábor nélkül is lehet termelni, sőt, sokat és bőségben főleg a szabadság légkörében lehet termelni. Az emberi lélek mély títka, hogy örömet keres a munkában, az alkotásban. És ha megfosztják az örömtől, produkciója összeszűgörik.

Többhónapos amerikai tartózkodás után el kell mondani, hogy ezt a hatalmas országot a legjobb úthálózat szövi át. A példa, azt bizonyítja, hogy nem kell milliókat bűnösökké deklarálni, hogy kezük munkájával országukat, vasutak és áramfejlesztő telepek épüljenek. Nem kell kegyetlen szankciókat alkalmazni, hogy a bányákban ne álljon le a munka. A demokratikus társadalom a termelés terén erőszak alkalmazása nélkül is kimagasló eredményeket ért el.

Izrael állama megalakulása pillanatában a demo-

krácia útjára lépett. Támogat bennünket ezen az úton az amerikai zsidóság, mely népünk felét teszi ki és támogat bennünket az amerikai adófizető. De a támogatáson túl szükségünk van az amerikai tapasztalatra. Ben Gurion annakidején államunk két legfontosabb feladatát a pusztaság meghódításában (kibus hásmámá) és a szörvények egybeolvasztásában (mizug háglujot) látta. Amerika ezen a téren megelőzött bennünket. Az úttörők bátorságával és lelkesedésével, valamint a modern technika segítségével óriási pusztaságot hódítottak meg. Különböző nyelvű, kultúrájú és erkölcsű emberekből egységes amerikai nemzetet teremtetek meg. Szükségünk van arra a gazdag tapasztalatra, amit a talajjavítás, öntözés, fásítás, gyümölcsnemesítés, baromfi- és állattenyésztés, konzerválás, csomagolás, szállítás terén szereztek. El kell lenniük tőlük a termelés és a jó adminisztráció titkai. Rengeteget tanulhatunk, sokmindent vehetünk át tőlük, aminek a tandíját ők már régen megfizették.

Emiatt is nyitott szemmel kell járnia az Amerikába vetődött izraeli újságíróknak. S ha tollat vesz a kezébe, hogy tapasztalatairól beszámoljon, a szederest Hágádá szerzőjére kell, hogy gondoljon, aki a fenti szent parancsot még hozzáteszi: „Véchei hámarbe Hászépér, háre ze másúbach” — minél többet mesél valaki, annál dicéretremélőbb...

Számok és adatok az amerikai életszínvonalról

Bihari Iona azt írja, hogy minden attól függ, milyen néző- illetve látókörből tálladják az olvasó elé. „Az egész világon egyformán jól él a gazdag és egyformán küzködik a szegény. Így van ez akár Amerikában, vagy Angliában, Honoluluban, de még Magyarországon is. A gazdag ember rózsaszín szemüvegen keresztül nézi a világ fejleményeit és pláne, ha hitsorsosaink közé tartozik — természeténél fogva — nyugalmának, kényelmének érdekében bedugja a

fejét a homokba, hogy ne lássa, amit nem akar.” Ezek a sorok azt bizonyítják, hogy Bihari Ionának különös véleménye van a különböző országok életszínvonaláról, különben nem vette volna egy kalap alá Amerikát és Magyarországot. Ez arra késztet, hogy néhány számadatot közöljek és kimutassam a mélyreható differenciákat.

Amerikai közgazdászok az életszínvonalat számokkal és adatokkal illusztrálják. A legfontosabb adat a csa-

lád bevétel. 1939 óta Amerikában az árindex 90 százalékkal emelkedett ugyan — és az áremelkedés első sorban a közszükségleti cikkeket és az élelmiszereket érintette — de ennek figyelembevételével is változatlanul tény, hogy a kereset, az életszínvonal esem volt olyan magas, mint most.

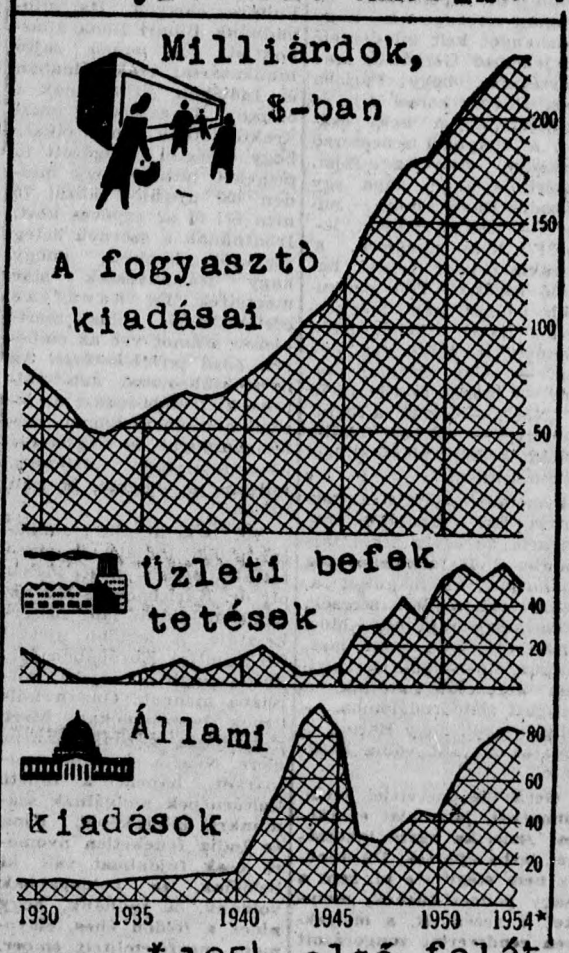
1954-ben az amerikai családok több, mint 30 százaléknak az évi keresete túlhaladta az 5000 dollárt. Egyharmad jövedelme a 3-5000 dollár között mozgott, míg a többi évi 3000 dollárnál kevesebbet keresett.

resete lényegesen fel fog emelkedni.

Az amerikai átlagcsalád költségvetése a következő: a jövedelem 25 százaléka házbér, vagy ha saját a ház, a jelzálogkölcsön törlesztése. Ez magában foglalja a municipális adókat, illetve szolgáltatásokat, továbbá a központi fűtést, a gázt és a villanyt. A jövedelem további 25 százalékát a konyhára költik. A jövedelem másik felével „gazdálkodnak”.

Érdekes lesz, ha tájékoztatásul az élelmiszerekről fogom ismertetni. A lista 1954 október 7-én jelent meg

Mennyit költ Amerika ?

* 1954 első felét véve alapul

Az életszínvonalat a televíziós készülék, az elektromos jégszekrény, a rádió, az autó és a telefon jelzi. Nos, Amerikában 50 millió lakás mellett 29 millió televíziós készülék, 38 millió fridőre, 125 millió rádió, 45 millió autó és 50 millió telefon van. A lakosság 60 százaléka saját lakásában, illetve házban lakik. Amerika polgárai évente 20 milliárd dollárt takarítanak meg, ezenkívül minden négy családból háromnak van életbiztosítása. A 165 millió lélekből 62 millió van munkában, 33 millió az iskolában. A munkabér vásárlóerejét egy rádiókészülékkel magyarázzák meg. Mennyi munkaidőre van szükség, hogy az ember egy rádiókészülékét vásároljon? Amerikában egy nap és két óra, Franciaországban hét és fél nap, Olaszországban tizenöt nap, Oroszországban 27 nap.

A New-York Post című lapban a A & P Super Markets cég hirdette. Ez a cég behálózta egész Amerikát és a polgárok milliói szerzik ott be élelmiszereiket.

Egy tuat tojás (elsőosztály, dobozban) 39 cent — egy évvel ezelőtt 69 cent. Egy font csirke (körülbelül 45 deka) 39 cent, — egy évvel ezelőtt 55 cent. Pulyka, nagyfajta 49, kismajta 57 cent. Marhahús, minőség szerint 45-39 cent. Cukor 9 cent, alma 8 cent, szőlő 10 cent, hagyma 8 cent, ételolaj 34 cent, süritett tej, 1 üveg 24 cent, 10 csomag cigarettá, 200 darab, (Camel, Chesterfield, Lucky Strike, stb.) 2 dollár 13 cent 3 drb. Ivory toalettszappan 25 cent, 1 font kávé 1 dollár 26 cent.

Négerkérdés és antiszemitizmus

Bihari Iona az amerikai kispolgár napi gondjairól ír. „Ha már az asszonyoknál tartunk — írja — említsük meg a newyorki kávézó, üzletházak és irodák takarítóasszonyait, akik életük jelentős részét éjszakai munkával töltik el. Amikor a záróra hazakergeti a szórakozókat, ők kilépnek dolgozni a komor éjszakába.” Ostobaság volna azt állítani, hogy a demokratikus társadalomban nincsenek árnyékok, vagy gyengédebbek

kifejezve, problémák. Persze, hogy vannak. Amerikában itt van mindjárt a négerkérdés, az antiszemitizmus, a munkanélküliség, a tüdőbaj, a rák, az alkoholizmus, a kábítószer, a bűnözés, a sekély erkölcsi és kulturális nivó, a közlekedési balesetek. A kérdés lényege nem is az árnyék, hanem a tendencia. Mit mutat az irányzat, — javulást, vagy romlást.

A négerkérdés figyelője például eredményeket jegyez fel. 1952-ben egyetlen lincset sem fordult elő Amerika területén. Ez eredmény. Mint ahogy eredmény, hogy az amerikai hadsereg megszüntette a néger formációkat és azokat beolvastotta a különböző egységekbe. Kétszáz ezer néger katoná és négyezer tiszt szolgál ma az amerikai hadseregben. A néger katonák száma az egész amerikai hadsereg 11 százalékát teszi ki. Eredmény, hogy a néger tiszt zavartalanul parancsokat fehérbőrű katonák felé adhat. Robert W. Wilson, azaz árnyék.

„A munkanélküli — lelki rokkant”

Bihari Iona hiányolja, hogy nem szenteltem megfelelő helyet a munkanélküli létszámoknak. „Az amerikai kispolgár és munkás állandó rettegésben él a holnap miatt. A legbiztosabb állás is a főnök szeszélyétől függ. A munkás a maga részéről egyáltalán nem tartja előnyösnek, hogy hivatalos könnök ehhez a munkaerő hiányában szeszélyezzen.”

Meg akarom nyugtatni Bihari Ionát, hogy Necha révé alkalman volt betekintést nyerni az amerikai munkaviszonyokba. Természetes is, hogy a két évtizedes hisztadruai munka, chaluca múlt, kvuca, dolgozó anyák szervezete, munkások tanácsa, Hisztadru tanácsa, pártközpont, Necha érdeklődését elsősorban a munkaviszonyok felé irányította. Nem kis meglepetéssel konstatáltuk, hogy Amerikában a munkanélküliség lényegében más, mint az, amit mi ismerünk. Más szavakkal, a probléma nem a munkahely, hanem a megfelelő munkaerő hiányában rejlik.

Harry Eckhaus, a newyorki asztalos szakszervezet főtitkára a következőket mondotta erről:

— 62 millió dolgozóval szemben a munkanélküliek száma 3 millió alatt mozog. Az ország fogyasztása (javakban és szolgáltatásokban) olyan nagy, hogy ezt a körülbelül 5 százalékot könnyen felszippanthatná a munkaerőre annál is inkább szükség van, mert a bevándorlás jelentéktelen, nem fedezi a szükségletet. A tapasztalat azt mutatja, hogy a munkanélküli lelki rokkant, problematikus ember, rendszerint alkoholista, aki részegen jelenik meg munkahelyén és emiatt veszíti el állását. Az amerikai üzemek pszichoanalitikusokat foglalkoztatnak, minden munkásnak személyi lapja

amerikai hadsereg néger tábornoka azt mondja: „Egy szer naponta gondolok a néger-problémára; reggel a tükör előtt, amikor borotválkozom.”

De javulás tapasztalható az antiszemitizmus terén is. Demokratikus rendszerben a törvény a nép akaratának a kifejezője. A kongresszus albizottsága az elmúlt hetekben fejeste be az antiszemitizmus kivizsgálásával kapcsolatos munkáját. A kongresszushoz beterjesztett jelentésében javasolja, hogy helyezze törvényes kívül az antiszemitizmust. Ha a javaslat törvényerőre fog emelkedni, (és valószínű, hogy meg fogják szavazni), egyik napról a másikra be fogják szüntetni az antiszemita lapokat. A posta nem fogja szállítani az antiszemita irodalmat és sajtóterméket, akkor sem, ha azt külföldről küldik. A hazafias mezbe bujtatott antiszemita pártokat, csoportokat, alakulatokat fel fogják oszlatni. Aki nyilvános gyűléseken a zsidóság ellen fog heccelni, börtönbe kerül.

Ugyanez a helyzet a többi problémákkal is. Az irányzat javulást mutat, mert a társadalom arra törekszik, hogy egyre több legyen a fény és egyre kevesebb lett. Robert W. Wilson, azaz árnyék.

van, amelyre rákerül az orvos véleménye is. A legtöbb munkást azért bocsátják el állásból, mert izgága természetű, összeverekedik társaival, botrányt csinál.

Amerikai látogatásunk leg nagyobb tanulsága éppen az, hogy a társadalmi elégedetlenség, az elkeseredés a minimumra redukálódott. A kétnapos vikend igazi áldás, az emberek jótápláltak, nem fáradtak. Szándékosan utaztunk a földalatti vasúton, az úgynevezett „sietős órákban”, amikor millió munkás és tisztviselő utazik munkahelyéről haza. Augustus van volt, forró, páras, csúnyán-kellemetlen newyorki nyár. Figyeltük az arckokat, a ruházatát, minden és mindenki friss volt.

Nechát különösképpen a dolgozó nő helyzete érdekelte. Nálunk ez a megoldhatatlannak látszó nagy probléma. Nehéz egyidőben munkásoknak, háziasszonyoknak, feleségnek és családjának lenni.

Az amerikai konyha be rendezése a minimumra redukálja a munkát. Az élelmiszert félíg készen kapja, s ha kevés az ideje, mindent házhoz szállítanak. Ugyanúgy kevés a munkája a mozsással. A gyermek kitérő ebédet kap az iskolában, külön iskola-busz viszi és hozza a gyerekeket. Minden lehetővé teszi az asszonynak, hogy — nagyobb megerőltetés nélkül — hetenként 35-40 grás külső munkát végezzen.

Miről írhat az izraeli újságíró?

Bihari Iona annak bizonysítására, hogy a cikksorozat az izraeli magyar olvasóközönségből felháborodást váltott ki, előhozakodik leg erősebb érveléssel. „A toll és papír — írja — felelősséget ró az irástudóra és elvárja (Folytatás a 4-ik oldalon.)

A BNÉ HERZL IFJUSÁGI CSOPORTJA
február 3-án, csütörtök este 8 órai kezdettel összejövetelt rendez, amely alkalommal **Dansig Hillél** ivrit- és magyarnyelvű előadást fog tartani az ifjúságuknak. • A magyar jisiv ifjúságát szeretettel elvárja **A VEZETŐSEG**

De - Me - Ka TEL- AVIV 70. Ditzengoff
külföldi gyapju-kötőfonal detall-eladás nagybani áron
Külön osztály **AJÁNDÉKCSOMAG** küldésére
Romániába, Bulgáriába, Csehszlovákiába, Lengyelországra.

MUSZOSOKI Kártérítési igényeinek bejelentése Németországban
a kohlentli hatóságoknál az URO (United Restitution Office) ottani irodája útján megindult. Minden volt Muszosos jelentkezzék saját érdekében: **HAIFA**, Arizoroff-utca 3/a, II. emelet; **TEL-AVIV**, Jilienbim-u. 32, I. em.; **NATANJAN**, Imperial kávéház, minden vasárnap és csütörtökön délután 4-7-ig. **A VOLT MUNKASZOLGÁLTATOSOK IZRAELI SZÖVETSÉGE.**

SZEZONVEGI KIARUSÍTÁS
Meglepően kedvező ajánlatunk **a piac nagy eseménye**
Kötöttáru és más cikkek szenzációs áron.
IWANIR
TEL AVIV, ALLENBY 31.
1955 I 28 UJ KELET 3

ZENEÉLETT

GEORGE GERSHWIN

— Egy amerikai hatóság regénye — Porgy & Bess —

Miután ismerseim, sőt ismeretleneim is utóbbi hetekben salom helyett azzal köszöntöttek: — „Nem tudna Porgy és Bess-hez jegyet szerezni?” — a nekik adott abszolút negatív válaszáért ezúton igyekszem őket némiképpen egy rövid kis regénnyel kárpótolni, s George Gershwinnek, a jazz zene apostolának, a nálunk most bemutatott opera szerzőjének életéből néhány mozzanatot említeni. Sajnálatosképpen, nem láttam a róla készített filmet, s így semmit sem tudok elmesélni szerelmi kalandjairól, melyekben az ilyen filmek bővelkedni szoktak. De, amint a róla írott biográfiákat olvasgattam, mind jobban és jobban beleélttem magam ebbe a csodálatos, bűnös, egyedülálló amerikai életregénybe, a kis orosz-zsidó család legintimébb miliójába, melyből hőszünk kikérült, lélekzavarszafaoltva figyeltem, amint a külvárosi, sőt és füsttől borított udvaron a gyermekkel játszik, amint az első rozoga zongorát állítják az ebédőzükbe, s amint első látásra szerelemre lobbantotta; szenvedéseire, el-ső sikereire és szédítő sebességgel felívelő karrierjére. Ott voltam az újoncok, mámorosan lekésedő newyorki, párisi, berlini közönség sorában, mikor „Rhapsody in Blue”-jával Mangra gyűjtötte szíveket, — beköltöztem láthatatlanul a dél-karolinai kis néger-sziget ponyvasátrába,

melyben hónapokat töltött, hogy „Porgy and Bess”-jéhez ellesse dalukat, táncukat, szertartásaikat, örömeiket és szenvedéseiket... Az egykori kis brooklyni zsidó-gyerek szivemhez kötődött, vele együtt izgultam premierje előtt, lelkesedtem sikerjén, békéltettem bánatában. Megsírattam, mikor alig 39 éves korában derékbatörten örök nyugvóra vitették tetemét és gyászoltam a sok millió amerikaival együtt, akiknek bálványá, mintaképe, vezére és testvére volt két évtizeden keresztül...

A lángész olyan, mint a homorú-tükör: összefogja a ráeső fénysugarakat és százszoros erővel sugározza azokat ki magából. Ilyen homorú-tükör volt George Gershwin is: az első világháború után! fékevesztett, életörömeiket hajszoló, eszeveszett tempóban rohanó, pénz és mámor után száguldo, nyugtalan és hisztérikus amerikai élet minden rezgését felfogta, megkötötte magában és visszatükröztette zenéjében. Országá előbb a háború lidércnyomásából szabadult fel. Gershwin hozzásegítette, hogy ráeszméljen saját hangjára is és megszábadította attól a nyomzó kisebbség-érzéstől, melyet a dollár-milliomos nép a hagyomány-milliomos Európával szemben érzett. Páratlan népszerűségét annak köszönhette, hogy a leg egyszerűbb néger népzénet a világárosok nemzetközi slangjába volt képes beolvasztani, s egy oly pikáns és behizelgő ötvöztetést farasztani, mely minden társadalmi osztályt kielégített, szórakoztatott, meghatott, gyötörte irt tapasztva a lát hatatlan sebekre, melyeket a véres világháború ejtett a megdöbbent emberiség lel-kén.

1898 szeptember 26-án született Brooklynban, New-York egyik külvárosában. Oroszországból bevándorolt apja mindenféle mesterséggel próbálkozott, s minden újnál változtatta lakását is. Gershwin papának volt szivar-üzlete, sütője, vendéglője, biliárd-szalónja, török-fürdője, ahogy éppen adódott, — megpróbálkozott lóverseny-fogadó iróval is, s csaknem évenként csapott át más, de sohasem jövedelmező foglalkozási ágba. Felesége egyszerű, de nemességű asszony volt, ki négy gyermeket hozott a világra: az első Ira volt, ki később, számos próbálkozás után zátonyra futva — szövegíró lett, két évre rá követte George, majd még két gyermek. A szük és sötét külteleki lakásokban Georgenak nem volt maradása, az udvarokon és sikátorokban játszott tehát egész nap a gyerekekkel. Első zenei élményét ama zene-automatának köszönhette, mely egy centért a legszivhezszóbb darabokat játszotta le neki. De valójában első ízben egyik iskolatársa, Maxie Rosenzweig, kiből később híres hegedűs lett, vezette be a zeneművészet rejtelmeibe. Titokban kezd zongorázni tanuini obskurus zenemestereknél, míg végre az igazira talál. Kilenyi Edénél tanul elméletet.

Legjobban a népszerű zene iránt érdeklődik. Mintha megérzte volna, hogy ehhez a műfajhoz kapcsolódik sorsa. Irving Berlinben és Jerome Kernben látja eszményképeit. A két híres zsidó sláger-szerzőt, ki sokat segítette pályáján, rövid néhány év múlva felülmúlja népszerűségében. De az út, mely ehhez a népszerűséghez vezetett, tövisekkel volt kirakva. Előbb a híres slá-

ger-gyárban, a Tin-Pan-Alley zeneműhelyében kap állást néhány dollárért, mint zongorista-statiszta. Majd a Broadway egyik vaudeville-miniházában zongorázik, míg a „komoly” zenekar zene-szel vacsorájukat fogyasztották. De itt ekanulja az „üzemi” tikokot. Nemsokára első dalát adják elő egy revüben. Röviddel rá egy másikat, a „Swanee” címűt Al Jolson vevsi fel másorát, s oly páratlan sikert arat vele, hogy — millió példányzámban adják ki az alig 19 éves ifjú dalát, aki egycsapára híres emberré vált. Ettől kezdve a legnagyobb revü-színházak vete-kednek érte. Hollywoodnak filmenet ír. De nagy vágyálma: komoly zenét írni. S mégis, amikor a „Rhapsody in Blue” megírásához kezd, súlyos gatlásai és aggályai támadnak. Úgy érzi, nem eléggé képzett ahhoz, hogy zenekarra nagyobb szabású művet írasson. De zsenije legyőzi az akadályokat. S amikor 1924-ben Paul Whiteman jazz-bandjével európai turnéra indul, együtt a szerzővel, mint zongoristával, meghódítja a legnagyobb metropolitokot is. Zongora-versenye is nagy visszhangot kelt mindenfelé. De jellemző Gershwin szerénységére, hogy Párisba érve, Ravelt keresi fel és megkéri, adjon neki órát. A világhírű zeneszerző kétkedve csóválta fejét. „Miert is akar maga egy második Ravel lenni, — mikor — első Gershwin lehet?” — Nem nyugszik, s Sztravinszkyhez fordul hasonló kéréssel. Tőle cinikusabb választ kap. Megkérdezi fiatal kollégáját, mennyit is keres egy évben. — „Ugy száz ezer dollárt” — mondotta Gershwin — „Nos”, — vágott rá Sztravinszky, — „akkor inkább nekem kellene magától leckéket vennem!”

S mellékesen, vett is. Gershwin jazz-forradalma felkavarta az egész zenei társadalmat. Hatása alól alig vonhatják ki magukat a leghíresebb modern szerzők. A számos ragtime, blue, charleston, a bizarr jazz-ritmusok és színek Gershwinen keresztül hatoltak a nyugati zene-irodalomba. — Alig hiszem, hogy Bartók is mentes maradt volna hatásától.

Gershwin operettjei, revüi, filmzenéi, jazz-dalai és táncol Amerika egész lakosságát lába ejtették. De mindegy nem elégitette ki, sem a nagy koncert-turnék, melyeket ő vezényelt, s melyekben rendszerint zongorázott is. Álma egy amerikai népzeneből szőtt nagy opera volt. Előbb a Döbbek megzenésítésére gondolt. De aztán eszébe jutott egy néger-tárgy szindarab, Du Bose Heyward „Porgy”-ja melyet nagy sikerrel játszottak New-Yorkban. Miert ne erről írjon operát? Tudta, mennyire hiányzik egy jellegzetesen amerikai népies dalmű. Heyward és fivére, Ira kíséretében leutazott tehát Charleston mellé egy kis szigetre, hónapokig éjjel-nappal figyelte a négerzene dalait, utcai énekeit, vallásos szolozsmáikat, a spirituálékat, tánc-zenejüket, s el volt bűvölve mindattól, amit hallott és átét. Visszatérve New-Yorkba, tízenegy hónapig dolgozott a két társa által készített szövegkönyvről, s még további kilenc hónapba felt, míg a hangszereléssel elkészült. Az új opera, „Porgy és Bess” 1935 szeptemberében került előbb Bostonba, majd tíz nappal később New-Yorkban bemutatásra. Fellépett benne a nemrégiben nálunk járt néger-bariton, Todd Duncan is. Hogy mily eszményszámba mentek New-Yorkban a Gershwin-premier, megmutatta már a „Rhapsody in Blue”-é is 1924-ben, melyet „Schmaminoff, Sztravinszky, Prokofjev, Heifetz, Fritz Kreisler, Elman, Mengelberg, Sztojkovszky és Amerikának majdnem minden más számottevő zeneművésze megjelent. Tizenegy évvel később még lázasabb

Válasz egy levélre

(Folytatás a 3-ik oldalról.)
tőle, hogy hazafi legyen. Mert ha számot vetünk az ember önző természetével, féltő, hogy a „Fények és árnyak Amerikában” c. cikksorozat nyomán nem egy izráeli polgár fogja feltenni magának a kérdést, vajjon helyesen cselekedett-e, hogy Amerika, vagy Kanada helyett Izráelben telepedett le?”
Aztán így folytatja: „Mert öntsünk tisztá vizet a pohárba és valljuk be, hogy a mi, Európában agyonhajszolt egységünkünköl a vándorbot nagymértékben kiélte az idealizmust és nagyon sokan csak azért jöttek ide, mert az aijja keresztültelte egyszerűbbnek látszott, mint az átmeneti táborokba való várakozás, míg a Joint, vagy az IRO szöveg-ség engedélyt szerez az amerikai, vagy kanadai beutazásra.”

Ez a cikk nem akar cionista szeméremet adni. Ezért nem fogom most megmagyarázni a saját ország, saját föld és saját kultúra előnyeit. Ha elfogadnánk Bihari Iona álláspontját, az izráeli sajtó munkatársai csak Kínában és Indiában járhatnának s onnan visszatérve, azzal traktálhatnák olvasóikat, hogy éhségtől elesigazott tömegeket láttak, hogy minden 100 újszülött közül 75 nem éri el az egy éves kort. Irhatnának a szörnyű betegségekéről, piszokról, hogy nagy irásművészek már megtegyék. Ez hazafias cselekedet is volna, mert hiszen számot vet az ember önző természetével. Az ilyen cikksorozat nem váltana ki felháborodást az izráeli olvasóban, hanem széles mosollyal és elégtétellel állapítaná meg, „Istenem, milyen jó dolgom is van nekem.”

Az izráeli sajtó munkái utóbb Indiába is eljutottak. Eppen most időköt dr. Karlebach, a Máárvic című delutáni lap főszerkesztője. A legtöbb újságíró azonban Európában jár, Svédországba, Svájcba, Angliába mennek. Onnan küldenek beszámolókat. Mert nem hátra nézünk, hanem előre. Nem a szociálisan elmaradt, hanem a fejlett kultúrnépek szolgálatát munkára mintaképpül. Kína és India feneketlen nyomó-ra csak féjdalmat vált ki belőlünk és boldogabbak volnánk, ha tudnánk, hogy a földön énes, elnyomott, megfélemlített ember.

Hálás vagyok Bihari Ionának a levélért. Mert, ha a cikkek ilyen érteket váltottak ki belőle, feltehető, hogy akadtak mások is, akikből hasonló érteket váltottak ki, főleg olyanoknál, akik — az ő szavaival élve — „csak azért jöttek ide, mert az aijja keresztültelte egyszerűbbnek látszott, mint az átmeneti táborokban való várakozás, pedig „post mortem” érte az a kitüntetés, hogy az előkelő Metropolitan is műsorra tűzte. S nem csak kénytelenül már ennek a tipikus amerikai zsidó zeneinek nimbuszát az a maliciózus megjegyzés sem, melyet az ismert (szintén zsidó) newyorki zenei, Lazare Saminsky tett róla könyvében: „Gershwin mindig hangoztatta volt előttem zsidó érzelmeit. Nos, zene-művei zsidók érzelmeiben, négernek tárgyukban, s amerikaiak stílusukban. Micsoda egyveleg!”
Legnagyobb alkotásáról, a nálunk most bemutatott

„Porgy and Bess”-ről legközelebb emlékezem meg.
Ugyancsak adós kell maradnom több zenei esemény beszámolójával, így a fűharmonikus zenekar 6-10 bérteli sorozatáról, Efráim Kurtz vezényletével, a Collégium Musicum és más hangversenyekről. Mindezek szintén áldozatává váltak annak a fantasztikus, lázas érzékletességnek, melyel kö-zönségünk a híres amerikai néger-együttes bemutatkozását és Gershwin operáját fogadta.
Pataki László

JOSZEF WIESEN SZÖRME
(azelőtt Kassa)
TEL-AVIV, GEULA U. 41
Bejárát az Allenbyról.
UJ MUNKÁK ÉS ALAKÍTÁSOK.
A legújabb modellek után.
Szezonálai, legolcsóbb árak.

MASCHA BALL
diplomás kozmetikus
PARIS - BERLIN
Arc- és nyakbőrkezelés, speciális acne-kezelés, arcpolálás
TEL-AVIV 81
Ben Jehuda 81
Kérlek meg négy válszékben. Legújabb patenkek és felszerelés.

Függönyök
Értesitem a n. é. közönséget, hogy belső dekorációk
MŰHELYEMET és ÜZLETEMET
megnyitottam.
Nagy választék függöny-és dekorációs anyagokban.
Népszerű árak.
Részletre is.
Kérem látogasson meg! Igyszem a legjobbat nyujtani.

ALEX BLAU
(azelőtt Feinreich)
50 TEL-AVIV 50
Ben Jehuda 50

Fordítás — sokszorosítás
MALKA BINDER
T. A., Jehuda Halévi 47. sz.
Telefon: 67978
Külön osztály magyar nyelvre. Egyhónapos gyorsírás-levelezés-kurzus.
Jelentkezés február 1-ig.

Baromfit
ismét vásárolhat
Teplinél,
MACHNE JEHUDAN

UJ KELET 1955 I 28

Dora Schwarcz üdülője
ZICHRON IAKOV • TELEFON 18
NYITVA
1955. FEBRUAR 4-IKÉTÖL

Nem lehet megtanulni...?

Megállt valaki az utolsó Sálom — mendem — és még nem vagyok egészen biztos abban, hogy honnan ismerem.

Azán lassan gomolyogni kezd a fejemben a felhő, meg a kő. A gomolygó sűrűség egyre vékonyabb lesz. Már olyan vékony, mint a pókháló és lassan eloszlik egészen. Mint amikor eső után kint a nap, úgy csillan fel most a fejemben az emlékezés.

Persze. Ez nem más, mint H. P., a volt biztosítási tisztviselő Budapest-ről. Berekilencszázötvenhétben találkoztam vele Budapesten. Azóta nem látam. Négy évvel ezelőtt alijázott, de akkor én nem voltam az országban.

— Honnan jön? — kérdező.

— Szőlőből — feleli és így folytatja: ottágytam az ulpánt. Héberül nem lehet megtanulni. Olyan nyelv az kérem, hogy egyáltalában nem lehet megtanulni.

Szajám, az egy kibucnak a neve, egészen közel Tel-Avivhoz. Régi, nagyon szép és nagyon kultivált falu. Ismerem jól a falut is, meg az ulpánt is. Kibuc ulpán, ami azt jelenti, hogy félnapi dolgoznak a nővédek, félnapot meg tanulnak. A félnapi munkával fizetik meg az eltartásukat, meg a tanulásukat.

A kibuc egész lelkét bele teszi ebbe az ulpánba. Mint ahogy minden héber kurzus, akár városi, akár falusi, beleteszi egész szívét és egész lelkét a héber nyelv tanításába. Héberül tanítani Izraelben, nem mesterség, vagy legalább is nem csak mesterség. Nem kenyérkereset, vagy legalább is nem csak kenyérkereset.

Először világáért. Szolgálat, hivatás és küldetés. Hiszen ezrel jelentenek énkéntes nyelvoktatók az első tanításra, akiknek a számára lelki szükségletet jelent, hogy minél több új és új tudjon héberül. Hogy minél kevesebb legyen náma.

Héberül tanítani még sokat lehet, mint héberül tanulni. Tanítónak egyáltalán is mesterség a sorom.

— Quom dli odoro, professores meo — akik gyűlölködnek az iszomok, abból tanítót csinálnak — mondták már a római tanítók is. Koronként és országoként más és más dolgokért.

A társaságban az itekről beszélnek.

— Az én hugomnak is van két fia, itek — szól közbe Poldi, — akik úgy hasonlítanak egymáshoz, hogy nem lehet őket megkülönböztetni... különösen az alacsonyabb...

(Die Weltwoche, Zürich)

A németek háború utáni gazdasági sikereivel kapcsolatban mondta el az alábbiakat egy délamerikai üzletember:

— Ha francia, amerikai, angol és német cégektől kér az ember gépelszerelekre árajánlatot, úgy a francia nem válaszol, az amerikai katalógust, és árjegyzéket küld, az angol arról biztosít, hogy az ő ké-szítvényei a legjobbak és a német cég nevében két megbízott jelenik meg, hogy az üzletet megkísérelje és a gépeket mindjárt fel is szerelje.

(Time, Colkage)

Írta: János Ferenc

nehéz tanítónak lenni. Izraelben ma, főképpen azért, mert nagyon nem egyszerű hallja az énkéntes tanító:

— Micsoda egy nyelv. Hiszen ezt egyáltalában nem lehet megtanulni. Nem hasonlít a héber egyetlen más nyelvhez sem.

Az igazsághoz tartozik, hogy H. P. a magyarok kívül egy nyelvet sem tud. Németül sem, pedig azt hissi, hogy ezen a nyelven tud. Amikor az ulpánban németül magyaráztak valamit, azt sem értette, de mert féltékenyön őmi a legendáját annak, hogy ezen a nyelven tud, arra a kérdésre, hogy „Hasonlít-e az angolulhoz?” — így felelt.

— For!

Ezt viszont a tanító nem értette, mert a tanító nem tud magyarul. H. P. ugyanis magyarból fordított. Valahogy így: Megértette? — Meg. Ez a meg akart lenni a fer.

Ennyi német tudás nem volna elég ahhoz, hogy a némethez „hasonló” skandináv nyelveket könnyebben tanulja meg. Az a pár latin szó, ami iskolás korából a fejében maradt, kevés segítsége volna a hasonló francia, vagy olasz nyelv megtanulásához.

Héberül tanulni tehát nem azért nehéz, mert nem hasonlít a magyarhoz, hanem azért, mert minden nyelvet nehéz megtanulni annak, akinek rossz a nyelvérzéke. H. P.-nek pedig rossz a nyelvérzéke. Ez a fogyatékoság nem ritka eset a magyar zsidóknál.

Szólom például, aki a magyar noménklaturát használva — altisztai minőségben dolgozik az Új Keletnél, török zsidó. Nem járt héber ulpánba, de csak úgy ráragadt a héber nyelvre. És még kevésbé jár magyar ulpánba, de mert négy éve forgóldák az Új Kelet hivatali szobáiban, tud már valamit magyarul. Ismerem, többet tud magyarul, mint H. P. héberül.

Különböző is, ha kis országot tenek a filológus, hát „hasonlít” a héber a magyar nyelvhez. És most nem arra a pár száz szóra gondolok, amely a magyar nyelvben és a héberben valódi, vagy vélt rokonságban van. Amely a Bibliából, vagy a tolvajnyelvből került be a héber nyelvből a magyarba és semmiképpen sem bizonyítéka a két nyelv rokonságának. A bibliafordítás korszakában néhány szó átmert a bibliából a magyar nyelvbe. Legelőször is azok a szavak, amelyeket nem lehetett egy tömör szóval magyarra átültetni. Persze nemcsak magyarra, hanem más nyelvre sem. Ilyen nehezen fordítható szavak: ámen, hozsánna, szela, halleluja. A halleluja csak így lett volna magyarra, vagy bármely más nyelvre lefordítható: „Dicsőítsétek az Istent!”

Ez viszont három szó. Valóságos mondat, amelyből hiányzik az egyetlen szót jellemző utjongó felkiáltás. Átmentek azonban más szavak a bibliafordítás idején a héberből a magyarba. A legszóbb példa erre a „behemot”. Népszerű, legáltalább Erdélyben, Irdatlan nagy darab emberről azt

szólták mondani: behemot. Behemot a bibliai héber nyelvben vizitát jelent.

Az is tudott dolog, hogy milyen sok héber szó ment át a magyar tolvajnyelvre. Ennek persze semmi köze sincsen a magyar irodalmi nyelvhez. Szomorú dolog, de egyidőben mégis csak úgy volt, hogy az orgazdák nagy része zsidó volt Magyarországon. Gondoljunk csak az egészen régi Teleklyérré Budapesten. Még a Teleklyéret megelőző más zsidó birtokok. A lopás, betörés, rablás, az nem volt zsidó foglalkozás. De azért, mert Róma Sándor, Sobri, öcske, vagy a modern kaszmafűrészek patinás magyarok voltak, nem jelent az, hogy a magyarok betyár nép voltak. És így az a tény, hogy néhány magyarországi zsidó orgazda volt, nem azt jelenti, hogy a zsidók voltak orgazdák. Am az tény, hogy az orgazdák között sok volt a zsidó. Bejött az angyalföldi tolvaj a zsidó orgazdához:

— Elhoztad a szhajret (szchorá — áru), kérdezte az orgazda.

Ty lett a szhajret az alvilági nyelvben az „árunk”, a lopott holminak a neve. És így születtek meg az alvilági nyelv egyéb szak kifejezései. Mindazok a szavak, amiknek az eredetét mindenki ismeri és olyan szavak is, amiknek az etimológiája már a feledés homályába veszett. Mert ez a szó, hogy tarha, tarhás — szintén héber szó. A héber „litroach” ige és az ebből eredő „tirha” főnév azt jelenti, valakinek le nem menni a nyakáról, valakinek folyton a terhére lenni, vagyis „tarhálni”.

— Elhoztad a szhajret (szchorá — áru), kérdezte az orgazda.

Am, ha azt mondom, hogy a magyar nyelv „hasonlít” a héberhez, akkor semmiképpen sem gondolok a különböző korban átvett néhány más szóra és megkevesebbé azokra a szavakra, amelyeknek a csengése véletlenül azonos. Mint például — órálom, halál — chálál (a légzés téra, a szomni), kedv, vagy üdv — chodva és így tovább.

De a héber és a magyar nyelv mondat szerkezetében is nagyon sok a közös vonás.

Itt van például a főnevek és az ige tárgyas ragozása. Csak úgy, mint a héberben, ragoznak a magyarban is: Avi, avichá, aviv... apám, apád, apja. Ilyesmí nincs az indogermán nyelvekben. Tárgyas ragozás helyett személynév-másra van szükség. És ezért az indogermán nyelvekben az, hogy apám, csak két szóval fejezhető ki: pater meus, mein Vater, mon père, my father és így tovább.

Ugyanígy az ige tárgyas ragozása. Németül úgy mondják: ich habe dich geliebt. Egész mondat, mely négy szóból áll. De héberül egyetlen egy: áháv tichá. Magyarul ugyanígy: szerettelek. Vagy ázvátáni — elhagytál, ami németül például így szól: du hast mich verlassen.

Es a visszaható ige: Ich wasche mich, az héberül és magyarul megint csak egyetlen szó: mitráhech — mosakodom.

Ha héber kurzust akarnék itt hirtelenben tartani, akkor beszélnék még a gyakoribb, meg a műveltet

igéket és a szókat és mondatokat sok más szikjéről is.

Minden persze azt bizonyítja, hogy a nyelvtanulásban nem a hasonlóság és nem a különbözőség a perditő. Előszörban a nyelvkészség. A nyelvtudás eppen olyan adomány, mint a matematikai készség. Nem is ezen múlik, hogy van-e az embernek ideje tanulni, vagy nincs. A tehetség mellett az másodrendű dolog.

Nem Izrael az első bevándorlási ország a világon voltak más bevándorlási országok is, legfőképpen az Egyesült Államok. Ugyanabból a szlovák faluból került Amerikába két paraszti. Az egyik megérett 25 év alatt nagyon jól angolul, a másik semmit. Akinek nagyon rossz a nyelvérzéke és mégis megtanul egy második nyelvet, képes esetleg tökéletesen elfelejteni az anyanyelvet. Csak egy nyelvre van hely a fejében. A megtanult nyelv külső helyéről az anyanyelvet. Így járt egy barátom Sidneyben, aki ugyan tökéletesen megtanult angolul, de tökéletesen elfelejtett magyarul.

Héberül nem nehezebb megtanulni, mint angolul. Csak addig nehezebb, míg a betűket a vérebe szívja a tanuló. Aztán már éppennyi „hasonlóság” van a magyarhoz a héberhez, mint az angolban.

Tudnia kell sok mindenkinek, hogy nem tudhat tökéletesen megtanulni héberül, de más nyelven sem. De ez nem is biztos. Azért feladni a nyelvtanulást, mert valaki nem tud tökéletesen megtanulni héberül, semmiképpen sem indokolt. Tanuljon meg annyit, amennyit meg tud tanulni. Hűsz, negyven, hatvan, vagy hatvanöt százalékot.

Kár, hogy H. P. otthagya a szejmji ulpánt. És mindenképp kár, aki az ulpánt elhagyja, vagy egyáltalában a tanulást felhagyja.

Hiszen valamit megtanulni, mérhetetlenül több, mint semmit sem tudni. A természetesen másokban van egy különös szám: a zéro. Hajmeremest nem szám. Egytől-kezdőig eppen annyi a különbség, mint kilencetől tízig, vagy mint 654 — 657-ig. Csak zérótól egyik van másféleképpen... Zérótól egyik a különbség mérhetetlen. Annyi, mint a semmiből, a kaoszusból, a tolvajváltól a megfogható, létező világra jutni.

Aki semmit tud héberül, az a kaoszusban ül. Aki valamit tud, akárcsak valamicskét, az bekerül a világra.

Nincs otthonörzés a nyelv tudása nélkül. Miért legyen idegen ákom-bákom a betű, ami a plakátokról riaszt?

Nem azért jött ide H. P., hogy titkos szövetséget kössön másikkal, aki szintén csak a hazai nyelven beszél. Titkos szövetséget régi, olyan hazai mondanivalókra, amiknek a mállás bontja már a talpát. Az idő, a véletlen, vagy az átok nem foghatta meg úgy H. P.-t, hogy egy talpalatnyit se tudjon tovább mozdulni.

Talán nem sokat, de legalább egy talpalatnyit. A megfogható, meg a lelki kenyérért egyformán.

Aki nem akar semmi, sem úgy énenhalni, mégis csak tovább kell folytatnia a héber igeragozást, akár hasonlít, akár nem hasonlít a héber a világ többi nyelvén.

Aki OLCSO ARAKRA GONDOL

„KOL-BO SCHWARZ”-re gondol

VÁLASZ A MONTREALI VISSZHANGRA

Kaptuk és készséggel közreadjuk a következő sorokat:

Dr. Glynn-Glücksthal Andor legutóbb (— dr. Hajdu Menáchem-Miklós „Három Ince közül a jesivabeli” c. cikkére Kanadából, Montrealból, válaszulva —) egyebek során a Következőket írja néhai édesapjáról, dr. Glückstahl Samuról, a Pesti Izraelita Hitközség elnökhelyetteséről.

— „A kettőség egyik oldalán, a pillanat békessége szempontjából, azokban az időkben, nyilván hibának tartotta a cionista cimer-tábla kifelefordítását. De a másik oldalon, a jövő győzelme és az arravaló felkészülés érdekében szükségesnek látta az ifjúság lelkének a cionista lényeg felé való irányítását.”

Ezzel kapcsolatban két tényit tartok kötelességemnek leszögezni: 1. Az első világháború után a Pesti Izraelita Hitközség oktatási ügyi szervezete, amelynek élén néhai dr. Glückstahl Samu állott, éberem örököstől felelt, hogy a cionista gondolat a középiskolákba be ne hatoljon.

2. A zsidó tudás kiszélesítésén fáradozó két kiváló zsidógimnáziumi tanárt, néhai dr. Widder Salamont és dr. Fürst Aladárt — mindketten itt nyugosznak az országban — az úgynevezett hittan tanításától eltiltották. Mind a két pedagógus napjaikat és egész életüket feltették a zsidóvá nevelés gondolatára. A T'nách tanítása, a nyelvtan száraz példái, élővé váltak munkájuk nyomán. A tanítványok maguktól követelték — gyakran még otthonaikban is — a zsidó életforma megvalósítását. Ennek a korszaknak nem egy zsidógimnáziumi diákja, visz ma szerepet a zsidó életben.

E sorok íróját, a tanítványi kapcsolaton kívül — 1944 évének együttbujdosási köztelke is füzte Widder Salamonnhoz. Munkájától való száműzésének történetét tehát jól ismerem. Élete legnagyobb csapásának tartotta, még a küszöbön leselkedő halálveszély pillanatában is. Többször említette, hogy Glückstahl Samu — Widder és Fürst tanításától való eltiltását megköelve —

a pesti rabbiság teljes ülése előtt kijelentette: Widder közhasználatu héber szavakat tanít, a Biblia szavai helyett!

Holott Widder és Fürst — bár mindketten hűséges cionisták voltak — nem „cionista propagandát” akartak hirdetni tanítványaiknak. Csak átfogó zsidó tudást akartak beléjük plántálni.

Talán ez a néhány sor is meggyőzi az olvasót, mit értett a Pesti Izraelita Hitközség akkori hivatalos vezetősége „a cionista lényeg felé való irányításán”.

Dr. Róna Baruch

A válasz és viszonzítás latinját az én cikkem indította el, — dr. Róna Baruch figyelemreméltó hozzájárulásával kapcsolatban két kerek tehát jömagam is.

Legelőször korrigálom a jeruzsálemi visszhang egy tévedését. Az oktatásügyi szervezet élén nem „az első világháború után” állott dr. Glückstahl Samu. A zsidó gimnáziumok tanügyi elnöke dr. Felecs Béla (1890-1923), dr. Glückstahl Samu (1923-1937) és dr. Dési Géza (1937-1944) voltak; a választásokat pedig Kecekeméti Adolf dr., majd — jivádél löchájim — dr. Rosenak Miksa voltak az elnökök.

Történelemre tartozó döntésben vigyázzunk a szavakra. A két kiváló emlékeztető Mestert, dr. Fürst Aladárt és Widder Salamont nem „tiltották el” a hitoktatástól, de — forma dat esse rei — beosztották őket képzettségük (magyar-német) más szakaira.

Igazság azonban, amit dr. Róna Baruch sorai legvégén hangsúlyoz, hogy a hitközség „akkori vezetősége” hogyan látta és hogyan értékelte a cionizmust. Ezt a fájóponthoz évtizedes, harcos különálásomban (oktatásügyi üléseken, sajtóban, előadásaimban) mindannyiszor magam is fájdalommal érintettem, és szóbanlevő cik-kem befejezésében külön is megemlítettem. Mondván: milyen kár, hogy nem küldhettünk cionistákat a hitközségi ászkák kitanítására.

Dr. Hajdu Menáchem-Miklós

Vasárnap
jan. 30-án
kezdődik

a női konfekció

SZEZONVÉGI KIARUSITÁSA

AN HOGYAN OLSZÁGBAN

ETAOMPUT HANNOCHANNI HAKLAIE DUESERANN;

Képek

Nasser „forradalmi filozófiája” (2)

Mi történt a „forradalom” után Egyiptomban?

Marcel Laroch, párisi autógyári munkás havi keresete 120 dollár. Az alacsony munkabér ellenére a Bois de Boulogne környékén lakik, modern, összkomfortos lakásban, a legújabb típusú amerikai luxusautója van, felesége pedig szakácsnőt és szobalányt tart. Honnan van mindehhez pénze?

— A dolog nagyon egyszerű — magyarázza Laroch. — Minden hónapban kisorsolom a havi fizetésem olyan formában, hogy kétezer sorsjegyet bocsátok ki darabonként féldollárjával. A nyertes zsebre végül a százhusz dollárt kitevő fizetésem én pedig az ezer dollárt, vagyis tisztán 880 dollárt keresek.

(Newsweek, New-York)

Két pincér beszélget:

— Az ideális állapot az lenne, ha az emberek otthon étkeznének és a borralat postán küldenék el nekünk.

(Rire, Páris)

Poldi beszélget a barátjával.

— Az erős kávé engem nagyon felizgat — mondja Arisztid.

— Nálam éppen fordítva van, — válaszolja Poldi, — engem az izgat fel nagyon, ha a kávé nem elég erős.

(Die Weltwoche, Zürich)

Férj és feleség beszélget a saúfoli autóbuzson.

— Mit mondtál nekem az az ember a felszállásnál, fiacskám?

— Nagyon goromba volt, fiacskám, nem női fölnek való. Jórészt nyomdafestékképtelen.

— Hát mondd el úgy, hogy hagyd ki belőle a nyomdafestékképtelen szavakat.

— Kérlek szépen! Azt mondtam: Az.

(Ludas Matyi)

Fiatal pár jött a szállodába.

— Szép, kétgyagos szobát kérek a feleségem és magam részére — mondja a férfi.

A portás elvezeti őket az egyik szobába.

— Igen, jó lesz — mondja a férfi — úgy-e nekem is tetszik, drágám?

— Mire a hölgy:

— Hogyne, doktor úr, ez meg fog felelni.

(Coctail, Páris)

Kérdés: Az emigráció politikai és katonai kiválóságai azt hiszik, hogy mindenki csak őket várja Magyarországon. Mi ebben az igazság?

Válasz: Egy svéd filmdiva többször próbálkozott Hollywoodban, majd fogadta a sajtó képviselőit és ünnepélyesen bejelentette:

— Tízezer dollárt ígértek nekem, ha Hollywoodban maradok!

Mire egy újságíró megkérdezte:

— Az a kérdés, ki ígérte ezt az összeget? Amerika, vagy Svédország? ...

(Borsszem Jankó)

Mrs. Chester Johnston jelentést tett a dallasi rendőrségen férje ellen, aki állítása szerint — új szörmebundáját zsebkészével darabokra szabdalta.

A rendőrtiszt megkérdezte Mrs. Johnstonól, ki vette neki a szörmebundát.

— Erdekés, kapitány úr, — mondta Mrs. Johnston — a férjemnek is az volt az első kérdése és amikor megmondtam neki, hát ordítani kezdett, hogy az elszántság, hogy idegen férfakkal vétetek magamnak bundát és darabokra vágta azt.

(New Yorker)

Az egyiptomi forradalom csiráját tehát nem a palesztinai háború „kimenetel” (azt a szót, hogy vereség, Nasser gondosan kerüli), nem a frontra küldött rossz fegyverek születtek és nem 1942 február 4-ike hozta létre. Egyiptom diktátora a film visszafelé való pergetésében a diákkoráig is eljut, amikor „együtt menteltem a tüntetőkkel és az 1923-as alkotmány visszaállítását követtem.” Hogy tévedés ne essék, a forradalom szikrája, akkor sem pattant ki Nasserből. Amikor fejtégséit idáig nyomon követjük és úgy érezzük, hogy felcsigázott kíváncsiságunk révén jogot szerztünk arra, hogy végre megtudjuk, mi indította el a forradalmi csirát és mikor, Nasser a következő meglepő magyarázattal szolgál: „Barátaim is úgy vannak vele, akárcsak én: ők sem tudják, honnan sarjadt a lázadás magva. Nyilvánvaló, hogy ezzel születünk, régi nemzedékektől örököltük.”

Amióta az eszemet tudom, a militarizmusra esküszöm...

„Mint már kifejtettem, — állítja Nasser, — a július 23-iki forradalom mindazon remények beteljesülését jelentette, amelyekről az egyiptomiak álmództak az újkorban, amióta önállóságra gondoltak.”

Miért hajtotta végre a forradalmat a hadsereg? Ime, Nasser válasza: „Amióta az eszemet tudom, a militarizmusra esküszöm, de hát a katonának egy kötelessége van, hogy meghaljon hazája védelmében. Mi keresnivalója volt tehát hadseregünknek a fővárosban, amikor a határon a helye? Ez a kérdés sokat foglalkoztatott július 23-ika előtt, a forradalom megszervezése idején és utána is, míg végre rájöttem, hogy ha nem a hadsereg, ki cselekedett volna hát? Mi voltunk az az erő, amelyet a „szörny” (Farukot nevezi így a szerző) a nép megfélemlítésére használta fel. Elérkezett hát az ideje annak, hogy ez az erő a „szörny” ellen forduljon. Ha a cselekvést akkor elmulasztjuk, visszaélést követünk volna el a rákbizott drága kincsel szemben. Bevallom, hogy ez a kép teljes egészében csak július 23-ika után bontakozott ki előttem.”

Mi történt a forradalom után?

Az egyiptomi diktátor itt következő fejtegetései ellen világítanak rá a forradalmi tisztek lelkiállapotára, amelynek nyomán inkább megértjük, hogy miért oszlatták fel a politikai pártokat, miért rendszabályozták meg a sajtót és a legutóbbi események láncolatát, a Muzulmán Testvériség likvidálását, a halálos ítéleteket és a cionista kirakatpárt.

„Július 23-ika után valószínűleg meremültem, — panasolja Gemal Abdel Nasser, — amikor láttam Egyiptom taloságos helyzetét. Az előrs végrehajtotta a rábizott feladatokat, áttörte a zsarnokság várfalát, lemondásra kényszerítette Farukot és azt remélte, hogy a tömegek a nyomdokaiba lépnek majd és birtokukba veszik a hatalmat. Várakozásunk hiabavalónak bizonyult. A tömegek megjelenek ugyan, de mennyire más kép, mint ahogy képzeltük. Hiányzott belőlük az egyrészt tudat. Undorító kép tárult elénk, szívünk megtelt bosszúsággal és keserőséggel. Fegyelmet akartunk és ehelyett zűrzavart tapasztaltunk. Egységre áhítoztunk és széthúzás tárult elénk.”

„Felkerestük a szellem és gyakorlat embereit, hogy útmutatást kapjunk tőlük. De

tanács és útmutatás helyett a szellem emberei közül mindegyik a másik életére tört. Minden tanács mögött a személyes ellenfél likvidálásának szándéka húzódott meg. Ha mindazt megvalósítottuk volna, amit tanácsoltak, nem maradt volna számunkra más, mint az, hogy a hullák tömegei és az üszkös romok között őrve sirassuk keserű sorsunkat.”

„Tízezzel érkeztek hozzánk a panaszkók. Néha igazságos sérelmeket hoztak fel, de a panaszkodók túlnyomó többségben bosszút ilhettek, mintha a forradalom célja nem lett volna más, mint eszközül szolgálni a bosszúvágyók és gyűlölködők kezében. Ha abban az időben megkérdezték volna, mi a leghőbb vágyam, ezt feleltem volna: „Szeretnék látni akár egy egyiptomit is, aki egy jó szót szól a másikra, aki nem szenteli egész idejét mások gondolatának rosszakaratú kritizálására. Szeretnék látni egy egyiptomit, aki hajlandó kinyitni a szívét és türelmességet tanusítani a társával szemben. Az önzés orgiát ilt. Az a szó, hogy én, nem került le az emberek ajkáról és varázsszerként akarták használni minden bajra. Gyakran találkoztam különféle politikai áramlat-hoz tartozó úgynevezett „nagy emberekkel”, akik komoly hírnévnek örvendtek. Tanácsukat kértem valamely komplikált problémára megoldására. „En” — ez volt az egyetlen válasz, amit kaptam. Csak ő, kizárólag ő képes megérteni a közgazdasági problémákat, mindenki más közgazdasági analabéta. Csak ő ért a világpolitikához, a többi mind analabéta. Ilyen találkozások után a barátaimhoz me nekültem, „akiknek keserűséggel panaszkodtam.”

„Emlékszem, egyszer elmentem egyik egyetemünkre és a professzorokkal találkoztam, mert igénybe akartam venni a szellem embereinek tanácsát. Sokan beszéltek és sokat, de sajnos, egyetlen jó gondolatot sem hallottam. Külön-külön mindegyik önmagát dicsérte. Nem akartam nekik ezalkalmmal elmondani, hogy milyen sokkal hozzájárulhatnának országunk építéséhez, hogy ne támaszkodjanak mindenben ránk, akik kény telenek voltunk otthagyni mindennapi hivatásunkat, hogy legszentebb kötelességünknek eleget tegyünk. Meg szerettem volna mondani nekik, leghőbb vágyunk az, hogy csak katonai kötelességeinknek éljünk és nem akartam felhozni nekik a forradalmi tanács tagjainak a példáját, akik közül hármat a palesztinai fronton léptettek elő, — mert attól félttem, hogy henegegnék fognak tartani.”

„A politikai gyilkosság híve voltam”

Ezután Abdel Nasser új a maga egyéni fejlődésével foglalkozik és érdekes önvallomást tesz, amellyel kapcsolatban annak a reményének ad kifejezést, hogy az állami főügyész nem fogja érte felelősségre vonni.

A második világháború után — kezdli vallomását Nasser — mi, a fiatal nemzedék, az epószak hível letünk. A politikai gyilkosságban látuk az egyetlen célravezető gyakorlati lépést országunk megmentésére. Sokakat el akartam tenni láb alól, akikben Egyiptom boldogulásának akadályát láttam. A volt király meggyilkolására is gondoltam és ezzel a tervemmel nem álltam egyedül. Nem egyszer fordult elő, hogy teljes éjszakákon át szöjtök a politikai-gyilkossági tervet. Olyan volt akkoriban az életünk, mint

Közli: Fettman Jozsef

egy lebilincselő detektívregény, tele titokzatozással és romantikával. Megbujtunk a sötétben, hogy elrendezzük revolvereinket és kézigránájainkat. Jól emlékszem még arra az érzésre, amikor az elvégzett munka után menekültünk a tett színhelyéről. Ennek ellenére nem voltam teljesen nyugodt abban a tekintetben, hogy a politikai gyilkosság célravezető-e? A hazaszeretet, vallásosság, könyörület, kegyetlenség, bizalom és bizalmatlanság felváltva kerültek felszínre az éneemben. Azután vég leg rájöttem, hogy a politikai gyilkosság mítsem ér.

Jól emlékszem egy bizonyos éjszakára, amely döntött is, aki egy jó szót szól a másikra, aki nem szenteli egész idejét mások gondolatának rosszakaratú kritizálására. Szeretnék látni egy egyiptomit, aki hajlandó kinyitni a szívét és türelmességet tanusítani a társával szemben. Az önzés orgiát ilt. Az a szó, hogy én, nem került le az emberek ajkáról és varázsszerként akarták használni minden bajra. Gyakran találkoztam különféle politikai áramlat-hoz tartozó úgynevezett „nagy emberekkel”, akik komoly hírnévnek örvendtek. Tanácsukat kértem valamely komplikált problémára megoldására. „En” — ez volt az egyetlen válasz, amit kaptam. Csak ő, kizárólag ő képes megérteni a közgazdasági problémákat, mindenki más közgazdasági analabéta. Csak ő ért a világpolitikához, a többi mind analabéta. Ilyen találkozások után a barátaimhoz me nekültem, „akiknek keserűséggel panaszkodtam.”

„Emlékszem, egyszer elmentem egyik egyetemünkre és a professzorokkal találkoztam, mert igénybe akartam venni a szellem embereinek tanácsát. Sokan beszéltek és sokat, de sajnos, egyetlen jó gondolatot sem hallottam. Külön-külön mindegyik önmagát dicsérte. Nem akartam nekik ezalkalmmal elmondani, hogy milyen sokkal hozzájárulhatnának országunk építéséhez, hogy ne támaszkodjanak mindenben ránk, akik kény telenek voltunk otthagyni mindennapi hivatásunkat, hogy legszentebb kötelességünknek eleget tegyünk. Meg szerettem volna mondani nekik, leghőbb vágyunk az, hogy csak katonai kötelességeinknek éljünk és nem akartam felhozni nekik a forradalmi tanács tagjainak a példáját, akik közül hármat a palesztinai fronton léptettek elő, — mert attól félttem, hogy henegegnék fognak tartani.”

„Ma sem rettenek meg a vérontástól...”

„Ma sem rettenek vissza tiz, húsz, vagy akár harminc ember vérenek kiontatásától sem, hogy ezzel megfélemlítem az ingadozókat és a helyes útra kény szerítem őket. Csak hogy mindig felvetődik bennem a kérdés, hogy milyen előny fog az ilyen cselekedetből származni. Véleményem szerint valamely probléma megoldása csak úgy lehet

seges, ha felfedjük a gyökereit. Nem érünk tehát semmit a véres terrorral, ha nem látjuk azokat a történelmi körülményeket, amelyek rányomták bélyegüket Egyiptom népére. Már leszögeztem egyszer, hogy nem kívánom megjárni magam a történelmi professzorának, ha nem igyekszem úgy viselkedni, mint az a diák, aki csak most kezd tanulni a történelmet. Nem bírom azonban elviselni, hogy oly sokan vannak Egyiptomban, akik úgy tekintenek a forradalomra, mintha egy mérkőzésről lenne szó, amelyen a passzív néző szerepét játsszák. Lázadozom e magatartás ellen és sok-

szor beszélgetek barátaimmal arról, hogy miért nem vallanak színt az emberek, miért nem bújnak elő odulkból, miért nem beszélnek, miért nem cselekszenek? Nem találok más magyarázatot erre, mint azt, hogy ez még a mamelukok idejéből származó örökség, amikor az emírek és lovasaik az utcákon rendezték meg párviadalaikat, a lakosság pedig hazamenekült, bezárkózott a házaiba, hogy minél távolabb legyen annak a harcnak a színhelyétől, amelyhez semmi köze sem volt.

Ilyen a nép magatartása a mi forradalmunkkal szemben. Innen van a kétségbeesésünk.”

A PASZTOR - TALSULAT ÉS GÁTI DEZSÓ RENDEZÉSÉBEN

Bársony Rózsi

A dal és tánc 7 nyelvű parádéja
SAM SAMELLE ÉS TIZTAGU ZENEKARA
TIZ SZÓLISTA

KONCERTNAPTAR 1955 FEBRUAR

9 szerda
Tel-Aviv Premier
Ohel Sém, fél 9-kor
A december 1-i jegyek érvényesek
MINDEN JEGY ELKELT

10 csütörtök
Haifa
May-mozi, 9-kor
A december 2-1 jegyek érvényesek
MINDEN JEGY ELKELT
A második haifai előadásra jegyelővétel mátol Grünbergernél, Schapira 13.

13 vasárnap
Kirjat Chaim
Bét-Haam 8.45
A december 6-i jegyek érvényesek
Jegyek a Bét Háam, pénztáránál

14 hétfő
Tel-Aviv második előadás
Ohel Sém, fél 9-kor
Jegyek: Rococo, Dizengoff 93. sz.; Kanaf, Allenby 83; Bámá, Ben Jehuda 50; Kártisz, Allenby 31; Ramat-Ganban: Rechnitz, Bialik 57

15 kedd
Jeruzsálem
Edison-mozi, 9-kor
A december 14-i jegyek érvényesek
Jegyek: Káhane, Cion-köz

16 szerda
Ramat-Gan
Rama-mozi, 8.30-kor
A december 8-i jegyek érvényesek
Még néhány jegy kapható Rechnitznél, Bialik 57; Tel-Avivban: Rococo, Dizengoff 93 Kanaf, Allenby 83.

17 csütörtök
Rison Lecion
Tiferet-mozi, 8.30-kor,
A dec. 13-iki jegyek érvényesek
Jegyek: Gefen—Friedmann kölcsönkönyvtárban. Rechevoton: Springer kölcsönkönyvtár.

21 hétfő
Natanja
Sáron-mozi, 9-kor
A dec. 7-iki jegyek érvényesek.
Még néhány jegy a Signál-Ruzsanský jegyirodában

22 kedd
Beër Seva
Keren-mozi, 8.30-kor
A dec. 15-iki jegyek érvényesek
Jegyek a Tury kölcsönkönyvtárban és a Keren mozi pénztáránál.

UJ KERTEK ALATT

Az úgy volt, hogy magam sem hittem volna. Akkor történt, amikor a szimbólus hazatérésből valóság lett. A haza és az otthon fogalma valahogy összekeveredik az emberben és én sokszor úgy érzem — akinek nincs otthona annak egy kicsit hazája sincs. Akinek nincs fedél a feje felett, az a nemzeti zászló nem véd meg a napszúrától, akinek nincs kenyere, annak nem sok ábrándja lehet az életről, amelyből számára nem fakad kalász.

Több, mint hét esztendő vártam erre. Több, mint hét esztendőig hittem azt, hogy hazám van. Csak hittem, de nem tudtam, mert nem volt otthonom. Aztán a nyelvacdék év közepe táján hazatértem. Otthonhoz jutottam, csodálatosan, szépen, szelben, mint gondoltam. — „Otthonod, hazád, falad, földed lez. Ime, hazatértél.” — így mondta nekem a duruzsoló vicspap, midőn kinyitottam új otthonom fűrészbizonyában, az ajtó, amit betettem magam mögött, a kulcs, ami rácsikordult a zárba, és a képek, amiket a fehér falakra aggattam.

Az otthonnal ekképpen rendeztem is lettem volna. A fehér falakat már ismerem és ők is ismertek engem. Ny falak között tavaszodott rám az idő és egy szép szombat reggel, amint kinéztem az ablakomon, átkiált a szomszédasszony, egy ilyen frissen hazatért, mint jómagam:

— Holnap jönnek kimérni a földet és a jövő héten csinálják a kerítést.

Eléptem az ablaktól.

Holnap jönnek kimérni a földet. Holnap, holnap már tudni fogom, hogy ez a kis darab föld itt az ablakom alatt az enyém. Pontosan tudni fogom, hogy innom — idáig az enyém. Sőt holnapután már körül is kerítik. Ez a barna, kemény föld lesz az enyém itt a ház előtt.

De még azelőtt a kertben mentem hazra. Nem ottantam nevetésem lenni a szomszédok előtt. Ilyenkor még nincs itthon senki sem — gondoltam, még nyugodtan kimehetek és körbe járhatok... nos igen... a földemet. A meggyfa fogok jenni, mint a katona, aki az ország határán áll és véd a földet. Mindenkit. Az országot is.

Csaknem futólépcsőben tettem meg az utat az autóbizonylatra a házig. A szivem elmozdult és akadovva vettem lélekzetet. Ez csak attól van, hogy sietve szálltam le az autóbizonylatra, ha tudtam magamnak. Elérkeztem a házak közé. Hat új ház 24 lakóval. Az első udvara mellett óvatosan osonnam el. Ott kint álltak vagy ketten és amúgy is, úgy el voltak önmagukkal foglalva, hogy észrevétlenül tovább jutottam. Mit keresnek ezek itthon? Csak azért nem kérdeztem meg őket, mert ők is vissza kérdemnek engem... aztán mit mondanék... hogy nem volt türelmem estig várni? Hiszen ez a föld megvár engem, nem szabad el. Holnap se... holnapután se. Itt lesz most már mindig. A földönfutó hiszi csak azt, hogy a föld is kifuthat előle... ha már nem vagyok... imé... hogy is mondjam... nekem már földem van. Zavaramban még a harmadik szomszédnak sem köszöntem, pedig felém istette a szomszédok, amin csillogott a tavaszi nap lecsényi gomolja.

Aztán ott álltam a házam előtt és éreztem, hogy elment a forrásg. Minden föld emberek monolyogtak felém. Mindenki otthon volt és mindenki kint állt az udvaron. Ma délután mindenki korán jött haza. Az emberek egymásnak ki-

Írta: Földes József

Érdemes-e ültetni, vagy rimont?

És amikor felötöltam földem láthatatlan határát, elhomályosult a szemem. Pedig én már évtizedek óta elfelejtettem, vagy alig emlékeztem rá, hogy nem csak fájdalomtól, de örömtől is pereghetnek szép, gömbölyű, csillogó kőnyek az arcunkon.

Aztán, nap-mint-nap ott láttam ezeket az embereket a földjükön. Ott matattak, sáros ássokkal törték fel a földet és az árak nyelo törtéte fel a tenyerüket. De a kertek rohamosan szűkültek. De ma-holnap már árnyékos ligette váltunk majd az a kis telep.

A határterek otthonra találtak, mert lehajoltak a földhöz és az első sáros uorbokában, amit maguk makítottak, örök szövetséget kötöttek vele. Túl a szimbólus, elvont szövetség, amit az ösök kötöttek egyszerű és amikre mi már alig emlékszünk.

Naponta kihajoltam az ablakom és néztem a földet. És nem merem hozzányulni. Mindenki egyénisége, izlése szerint munkálta a földet. Kinek kukorica termett a mesgye hosszában, kinek örökzöld csenevész ágai álltak ki szabályos távolságban egymástól — a földből. Ki fehér téglával rakta körül a fát, más

Írta: Kishont Ferenc

Még az ösvény idején, az elmúlt hét esztendő napjaiban arra lettem figyelmes, hogy a hideg kis dolgozószobámban plusz 12 fok alá süllyedt árnyékban. Ilyen körülmények között természetesen nem lehet virágozó irodalmi tevékenységet folytatni, tehát leemeltem kis köpcös neftkályhámat a mácszánból, felcsavartam benne a kamócot és jól bedurrantottam, hogy egy kicsit átmelegedjen a szoba. A kályha csak lassacskán melegedett fel, de azért már tíz perc múlva érezni lehetett a változást, úgyhogy kénytelen voltam kinyitni az ablakot, hogy az időközben kölölszarmazék gyanánt előállt hűdőséget kiengedjem. Ekkor feleségem, ez a szent asszony, vetődött be hozzám és megmagyarázta nekem, hogy a neftkályhát mindig odakünn, a szabadban, kell meggyújtani és eloltani, mire fogtam a kályhát és kivittem a terraszra, ahol a szél azonnymal eloltotta. Felvettem egy meleg télikabátot és próbáltam alacsony gugguló állásban újból begyújtani, de a szél még irmagjában elfojtatta gyufáim lángját.

Nem maradt más hátra, visszavittem a kályhát kis dolgozószobámba és begyújtottam nyitott ablak mellett. Negyedóra múlva aztán becsuktam az ablakot és élveztem az izzó kályha áldásos melegét, de ugyanakkor nem tudtam megállni, hogy heves köhögéshatást ne kapjak ötle. Feleségem, ez a szent asszony, vetődött be a szobába, csak ránézett a kályhára és aszonta:

— Persze, hogy köhögsz. A lángnak kéeknek kell lennie, nálad meg sárja.

— Lámá? — kérdeztem — Lámá?

— Mert a kanóc már kormos. Körül kell nyírni ott val...

Gyorsan eloltottam tehát a kályhát, de elfelejtettem, hogy ezt csak kint szabad csinálni, mire újból ki kellett nyitni az ablakot, hogy kitereljem a kölölszarmazékot. Ezután elvettem a körömvágó-ollót és kezdem körülmétni a kanócot. Amikor az akciót befejeztem, csupa korom volt a kezem, de azt hamar lemostam hideg víz és egy erősebb vaskefe segítségével. Most már aztán szépen gyulladt be a kis köpcös, úgyhogy húsz perc múlva becsukhattam az ablakot, hibátlan két lángja alapján. Am ezekben a pillanatokban elkezdett a kályha piszkolni, lángja elszárgult, sűrű, impozáns füstoszlop bodrosodott, hej de bodrosodott, ki belőle. Feleségem, ez a szent asszony, vetődött be a szobába és aszonta:

— Biztos nincs benne neft.

Bekukucskáltam a tankba, jöllehet a berozsádodott zárókupakot csak kétcollos feszítővasak segítségével tudtam roncsolt állapotban eltávolítani, és megállapítottam, hogy Chavának igaza van. A tankban maradt ugyan még háromjynyi üzemanyag, de a körülmétni kanóc már képtelen volt odáig leérni.

Nem vesztettem el lélekjelenléteket, újból elvettem a körömvágó-ollót és körülenczuráltam a jöcskán elzenesedett kanócot, majd megmostam kezemet a vaskefével és színlitig pumpáltam nefttel a köpcöst. A pumpa ugyan tocerelt-áru volt és úgy köpködte a neftet, mint új olé az olajbogyót, de kisvártatva nadrágot és alsóneműt váltottam, majd bezártam az ablakot és újból bedurrantottam, hogy egy kicsit átmelegedjen a szoba.

Ezalkalommal azonban feltűnően nagy siker korezta tevékenységemet.

A kis bűbös olyan lángtengerbe borult, mintha a sivatagba akarna utat mutatni vándorló őseinknek, lévén, hogy valószínűleg tőlük neftet találtak belsőnteni. Azonnal az ablakhoz ugrottam és kinyitottam, majd rehanam a fűrészbizonylatra egy vödör vizért, de időközben bevetődött a szobába feleségem, ez a szent asszony és még idejében figyelmeztetett, hogy a neft a víz fölött még jobban ég, ezért csakis homokkal lehet eloltani.

Nyúlóztatva szökeltem ki a kertbe és két dolgot keztem kapartam össze pár kiló homokot az új akta-félszobámba, majd visszarahantam: kis dolgozószobámba, melynek plafonja időközben légvédelmi sötétségbe borult, ám lábom megbottolt a piros szőnyegben, beleárgtam a vödörbe, a víz ráömölt a kályhára és az nyomban elaludt, mert a neftet a víz oltja a legjobban.

„Csuda mázlid van” — mondotta feleségem, e. a. sz. a., miután csuromvizet ruhámat kicseréltem, majd megmagyarázta nekem, miképpen kell a szobát az érdekes kísérlet nyomaitól megtisztítani. Bezártam tehát az ablakokat, majd lekaptam egy hosszú konyhakéssel a kormot a mennyezetről, kifésültem a szemetet a hajamból is és összesöpörtem a homokot, hogy a szponzsárol ne is beszéljek. Ezután a biztonság kedvéért visszautóttam valamelyes neftet a kályhából a pachba, majd újból nadrágot és alsóneműt váltottam és jól bedurrantottam, hogy egy kicsit átmelegedjen a szoba.

Ezalkalommal már csak a legnagyobb nehézségek árán tudtam a nedves kanócot meggyújtani, de miután kinyitottam az ablakot és friss levegőt engedtem be, el lehetett a bűzt viselni, jöllehet a hőmérő mínusz három fokot mutatott. Árnyékban. Ekkor véletlenül a feleségem (—) vetődött be a szobába, bezárta az ablakot és egy vízzel teli fazekat helyezett a kályha tetjére.

— Azért van itt olyan rossz levegő — mondotta — mert nincs elég páratartalom a levegőben.

Kezdetben az volt az érzésem, hogy a páratartalom nem vonja ki a bűzt automatice a szoba légitereiből, csak minden harmatos lesz, mint a reggben, de miután újból bezártam az ablakot, annyira hozzászoktam fenti sajátosságokhoz, hogy észre se vettem, hogy egy egészen új fajta koncentrált magvakaládé közeledik hátulról. Tudniillik az történt, hogy a víz elpárologott az edényből és az edény alul megolvadt és bűzbombákra bomlott...

Nem estem kétségbe. Gyorsan kinyitottam az ablakot, félredobtam a repedt fazekat és kivontam a kis köpcöst a terraszra. Negyedóra múlva már be is csukhattam az ablakot és az évezek kerékű a legnagyobb biztonságban gyűzölhettem meg arról, hogy a kályha odakünn hibátlan, köcsér két lángja ég, míg beme nem képes behatolni kis dolgozószobámba. Ebben a megmagyarázó állapotban szinte önfelédten felakasztottam magamat a plafonról lenyúló egyik félcsonpra. Feleségem (—) vetődött be a szobába, behante a terraszra a kályhát, hogy kissé átmelegedjen a szoba, majd kinyitotta az ablakot és a neftet ott a láthatóan ott.

FÜCSÜNK

Írta: Kishont Ferenc

Még az ösvény idején, az elmúlt hét esztendő napjaiban arra lettem figyelmes, hogy a hideg kis dolgozószobámban plusz 12 fok alá süllyedt árnyékban. Ilyen körülmények között természetesen nem lehet virágozó irodalmi tevékenységet folytatni, tehát leemeltem kis köpcös neftkályhámat a mácszánból, felcsavartam benne a kamócot és jól bedurrantottam, hogy egy kicsit átmelegedjen a szoba. A kályha csak lassacskán melegedett fel, de azért már tíz perc múlva érezni lehetett a változást, úgyhogy kénytelen voltam kinyitni az ablakot, hogy az időközben kölölszarmazék gyanánt előállt hűdőséget kiengedjem. Ekkor feleségem, ez a szent asszony, vetődött be hozzám és megmagyarázta nekem, hogy a neftkályhát mindig odakünn, a szabadban, kell meggyújtani és eloltani, mire fogtam a kályhát és kivittem a terraszra, ahol a szél azonnymal eloltotta. Felvettem egy meleg télikabátot és próbáltam alacsony gugguló állásban újból begyújtani, de a szél még irmagjában elfojtotta gyufáim lángját.

Nem maradt más hátra, visszavittem a kályhát kis dolgozószobámba és begyújtottam nyitott ablak mellett. Negyedóra múlva aztán becsuktam az ablakot és élveztem az izzó kályha áldásos melegét, de ugyanakkor nem tudtam megállni, hogy heves köhögéshatást ne kapjak ötle. Feleségem, ez a szent asszony, vetődött be a szobába, csak ránézett a kályhára és aszonta:

— Persze, hogy köhögsz. A lángnak kéeknek kell lennie, nálad meg sárja.

— Lámá? — kérdeztem — Lámá?

— Mert a kanóc már kormos. Körül kell nyírni ott val...

Gyorsan eloltottam tehát a kályhát, de elfelejtettem, hogy ezt csak kint szabad csinálni, mire újból ki kellett nyitni az ablakot, hogy kitereljem a kölölszarmazékot. Ezután elvettem a körömvágó-ollót és kezdem körülmétni a kanócot. Amikor az akciót befejeztem, csupa korom volt a kezem, de azt hamar lemostam hideg víz és egy erősebb vaskefe segítségével. Most már aztán szépen gyulladt be a kis köpcös, úgyhogy húsz perc múlva becsukhattam az ablakot, hibátlan két lángja alapján. Am ezekben a pillanatokban elkezdett a kályha piszkolni, lángja elszárgult, sűrű, impozáns füstoszlop bodrosodott, hej de bodrosodott, ki belőle. Feleségem, ez a szent asszony, vetődött be a szobába és aszonta:

— Biztos nincs benne neft.

Bekukucskáltam a tankba, jöllehet a berozsádodott zárókupakot csak kétcollos feszítővasak segítségével tudtam roncsolt állapotban eltávolítani, és megállapítottam, hogy Chavának igaza van. A tankban maradt ugyan még háromjynyi üzemanyag, de a körülmétni kanóc már képtelen volt odáig leérni.

Nem vesztettem el lélekjelenléteket, újból elvettem a körömvágó-ollót és körülenczuráltam a jöcskán elzenesedett kanócot, majd megmostam kezemet a vaskefével és színlitig pumpáltam nefttel a köpcöst. A pumpa ugyan tocerelt-áru volt és úgy köpködte a neftet, mint új olé az olajbogyót, de kisvártatva nadrágot és alsóneműt váltottam, majd bezártam az ablakot és újból bedurrantottam, hogy egy kicsit átmelegedjen a szoba.

Ezalkalommal azonban feltűnően nagy siker korezta tevékenységemet.

A kis bűbös olyan lángtengerbe borult, mintha a sivatagba akarna utat mutatni vándorló őseinknek, lévén, hogy valószínűleg tőlük neftet találtak belsőnteni. Azonnal az ablakhoz ugrottam és kinyitottam, majd rehanam a fűrészbizonylatra egy vödör vizért, de időközben bevetődött a szobába feleségem, ez a szent asszony és még idejében figyelmeztetett, hogy a neft a víz fölött még jobban ég, ezért csakis homokkal lehet eloltani.

Nyúlóztatva szökeltem ki a kertbe és két dolgot keztem kapartam össze pár kiló homokot az új akta-félszobámba, majd visszarahantam: kis dolgozószobámba, melynek plafonja időközben légvédelmi sötétségbe borult, ám lábom megbottolt a piros szőnyegben, beleárgtam a vödörbe, a víz ráömölt a kályhára és az nyomban elaludt, mert a neftet a víz oltja a legjobban.

„Csuda mázlid van” — mondotta feleségem, e. a. sz. a., miután csuromvizet ruhámat kicseréltem, majd megmagyarázta nekem, miképpen kell a szobát az érdekes kísérlet nyomaitól megtisztítani. Bezártam tehát az ablakokat, majd lekaptam egy hosszú konyhakéssel a kormot a mennyezetről, kifésültem a szemetet a hajamból is és összesöpörtem a homokot, hogy a szponzsárol ne is beszéljek. Ezután a biztonság kedvéért visszautóttam valamelyes neftet a kályhából a pachba, majd újból nadrágot és alsóneműt váltottam és jól bedurrantottam, hogy egy kicsit átmelegedjen a szoba.

Ezalkalommal már csak a legnagyobb nehézségek árán tudtam a nedves kanócot meggyújtani, de miután kinyitottam az ablakot és friss levegőt engedtem be, el lehetett a bűzt viselni, jöllehet a hőmérő mínusz három fokot mutatott. Árnyékban. Ekkor véletlenül a feleségem (—) vetődött be a szobába, bezárta az ablakot és egy vízzel teli fazekat helyezett a kályha tetjére.

— Azért van itt olyan rossz levegő — mondotta — mert nincs elég páratartalom a levegőben.

Kezdetben az volt az érzésem, hogy a páratartalom nem vonja ki a bűzt automatice a szoba légitereiből, csak minden harmatos lesz, mint a reggben, de miután újból bezártam az ablakot, annyira hozzászoktam fenti sajátosságokhoz, hogy észre se vettem, hogy egy egészen új fajta koncentrált magvakaládé közeledik hátulról. Tudniillik az történt, hogy a víz elpárologott az edényből és az edény alul megolvadt és bűzbombákra bomlott...

Nem estem kétségbe. Gyorsan kinyitottam az ablakot, félredobtam a repedt fazekat és kivontam a kis köpcöst a terraszra. Negyedóra múlva már be is csukhattam az ablakot és az évezek kerékű a legnagyobb biztonságban gyűzölhettem meg arról, hogy a kályha odakünn hibátlan, köcsér két lángja ég, míg beme nem képes behatolni kis dolgozószobámba. Ebben a megmagyarázó állapotban szinte önfelédten felakasztottam magamat a plafonról lenyúló egyik félcsonpra. Feleségem (—) vetődött be a szobába, behante a terraszra a kályhát, hogy kissé átmelegedjen a szoba, majd kinyitotta az ablakot és a neftet ott a láthatóan ott.

Graziani, a „Sivatag Oroszlánja”

A Graziani család mottója: „Egyetlen ellenség, akinek megkegyelmezzünk, veszedelmesebb, mint ezer más” — nem volt gyászsabb, mint a többi olasz nemes családok mottói, amelyeket a hűbéri viszályok óta adtak le generációról generációra — mindaddig, amíg Rudolf Graziani a jel-szóból szörnyű valóságot teremtett. Graziani 32 éves katoná volt, öblőshangú és több mint hat láb magas zupástiszt, amikor kitört az első világháború. Bár kétszer megsebesült és két kiténtetést szerzett, a háború befejezésével Olaszország munkanélküli milliói között találta magát. Miközben kormány önkéntesek után nézett, hogy „pacifikálja” Lybiát, Graziani viszályt a hadseregbe. Egy évre rá, Benito Mussolini, az új fasizta vezér átvette a hatalmat és Graziani elindult hősi karrierjén.

A lybiai kampányt hihetetlen kegyetlenséggel hajtott végre; a kardesörtört Senussi törzs lovashordáját villamos hálóba kergette. Több mint 80.000 nem harcos férfit, női és gyermeket zárt koncentrációs táborokba. A menekülő Senussik után „repülő törvényszékek” küldött üldözésbe, amelyek kintózták a foglyokat, zsákbavarrva akasztották fel őket és a holttesteket repülő gépről dobták le a falvakba. Mikor a senussi főnök, Omar el Muktar megadta magát és a fogoly vezér státuszát követelte, Graziani, mint közbiztonság banditát, főlövette.

Az alkirály Mikor megindult az abessziniai hadjárat, Graziani volt a kézenfekvő hadvezér. Nevetve tette fel a kérdést Mussolininek, vajjon Abessziniát az abessziniaiakkal, vagy nélkülük akarja, mire Mussolini azt válaszolta, hogy a feladat a római civilizáció terjesztése Kelet-afrikában, Olasz-Szomáliából 80.000 főnyi hadsereg élén vonult be Etiópiába, antant-szijas sivatagi uniformisban, szemében az elmaradhatatlan monoklivát. De offeni-vája, melyet a „kerékes forgó pokolnak” keresztelt el, hamarosan beárgadt a sárba. Végül bűzfog bombázás és mérgező gáz használata után szétverte a Ras De-

ta mezítábas etiópiait és löháton, csapatai élén bevonult Neghelli falujába, amelyet díszes stílusú táviratában a „Dél fővárosa”-ként aposztrofált.

Mussolini erre Olaszország tábornagyává nevezte ki, később Abesszinia alkirályának. A népszerűség az addis ababai alkirályi palota elé rendelvéen. Graziani szóra emelkedett, mikor a tömegből két kezigránátot dobtak felé. „Megölték!” — kiáltotta Graziani — és a földre zuhant. Az elmozdult vakul kezdet tüzélni a nép közé. Percekkel belül több száz holttest feküdt a palota terén. De az öblőshang, a gyújtogatás és rablás még napokon át folytatódott. A pogromnak 1000 halálos áldozata volt. Ezt még Mussolini is megoakalta, de Graziani, aki egyébként csak féltelenül sepesült meg, visszavárvított: „Meghódított terület nem lehet felintézkedésekkel megtartani.” Néhány hónapra rá visszahívták őt Etiópiából, miután III. Victor Emanuel neghelli ögróffá kreálta.

A bukás A második világháború kitörésekor Graziani visszament Afrikába. Több mint 250.000 főnyi csapat élén Lybiából szinte ellenállás nélkül nyomult 70 mérföldet előre, Egyiptomba. Itt hirtelen leállt és erősítésekkel követelt táviratokkal kezdte bombázni Mussolinét. És mondta Mussolini: „Nem szabad feladatokat bízni olyan emberekre, akiket nem hajít az előléptetés utáni vágy. Graziani egyetlen gondja csak az, hogy megtartsa a marsallbotját.” 1940 végén, két hónapos csata után Wavell generális brit csapatai, melyek számszerint az olasz erők egyötödét tették, pozíciójá zúrták Graziani hadseregét. 130 ezer foglyot és 400 tankot ejtettek. Visszavonulókban, Tripoli fele, Graziani szemrehányó levelet írt Mussolininek, aki ezt mondta veje-

nek, Cianonak: „Annyira megvetem, hogy még haragudni sem tudok rá.”

De 1943-ban, amikor Victor Emanuel király és Badoglio tábornagy csatlakoztak a szövetségesekhez, a visszavonuló Mussolini Graziani új fasizta kormány hadügyminiszterévé nevezte ki. Mondta Graziani, aki sohasem bocsátotta meg Badoglionak az addis ababai fiaskót: „Arulás és hűtlenség macskolják be Olaszország zászlóját.” Feketeinges hadserege volt az olasz partizánok ellen küzdő ná-cik fesszköze. 1945-ben a partizánok elfogták Graziani-t.

Az egykori katona Graziani öt éven át hervadott az olasz börtönökben és katonai kórházakban, míg a magas, szikár, őszhajú öregembert, aki még mindig hordta a háromsoros katonai kintüntetéseit zöldecsürréke uniformisán, katonai törvényesek elé állították. Előzőleg a polgári törvényesek előtt azt mondta, hogy „születésétől kezdve fasizta” volt. Most, védekezésének fővonala az volt, hogy mint egyszerű katona, mindig felsőbb parancsra masirozott. „Ma még egy kommunista kormány parancsára is masiroznék, feltéve, ha jó ügyet szolgálnék” 19 évi börtönről ílték; amnesztiával és a letöltött büntetést leszámítva, az ítélet összesen negyhavi börtönt jelentett.

1950-ben történt kiszabadulása után az új fasizta párt, mint a fasizta dicsőség vezető szimbólumát, azonnal felvette tagjai közé. A párttisztviselői kétszer ieközönt; és bár a párt a nyilvánosság előtt bálványozta, a vezetők privátim vén eszelőnek tartották, aki csak fejfájást okozott nekik. A fejfájásuk csak az elmúlt héten mult el, amikor 72 éves korában a Sivatag Oroszlánja egy vakbél operáció után szívméghéjében meghalt.

(Time, jan. 24.)

SZEREPLAVOLITÁS NYELVTANULÁS
teljes garanciával - arcról, karról, lébről
a legmodernebb amerikai villanygéppel.
Fotokópia, színes és fekete-nyomtatás.
INGYENES TANACSAJÁR
"ORADIN" kozmetika
T. A., Mátyás-ú. 7.
Telefon: 4103.

Egy HÉT Izraelben

Most, hogy az új „Tápuz” hajó egy teljes cukorgyári berendezést hozott Németországból, tudtunk ki, hogy három cukorgyárat is terveznek, illetve létesítenek az országban, amely az egész évi 40 ezer tonnás szükségletet fedezi. Az első és a legnagyobb cukorgyár, amely az Émekben termelt répát fogja feldolgozni, mar gyorsított ütemben épül Afulán. Több hatalmas épületnek a betonváza és vas-konstrukciója már elkészült, sőt egyes helyiségek rövidesen fel is kerülnek. A 150 dunomás területen mintegy 2 kilométer hosszú sárga belső utakat építettek. A gépek legtöbbször a gyár területére szállították már, ahol megkezdtek a tisztításukat és az összeszerelésüket. A rendes villanyhálózatba való bekapcsolás mellett saját villanytelepet is létesítettek, ahol három gőzzel hajtott generátor fog villanyáramot termelni üzemi hajtóerőnek és világítási célokra.

Azt remélik, hogy szeptember-októberre a gyár üzemképes állapotban lesz. A tervek szerint az üzem napi ezer tonna répát fog feldolgozni és 150 tonnányi cukrot termelni 200 munkással, három váltásban. A teljes repaszükséglet 80 ezer tonna lesz tehát, amelyből 12 ezer tonna fehér kristály cukrot fog előállítani a gyár, de később berendezkedik majd kockacukor gyártására is. A cukorrépat 30 kilométeres körzetben az émekek falvak fogják 20-25 ezer dunám öntözött területen termeszteni.

Ezzel kapcsolatban a „Háboker” megírja, hogy a Hámbir Hámérkáz, a Tnuva és az ugyancsak hisztaruti Mezőgazdasági Beruházások Társasága (Chevra Lehasakot Böchaklaut) még 1948-ban határozta el a létesítést. Az első terv az volt, hogy kezdetnek csak a finomító üzemet állítsák fel, amelynek céljaira 750 ezer dollárt kaptak az amerikai Államkölcsönből. Az 1949-ben megrendelt gépek csak 1952-ben érkeztek meg és sokáig ott heverték a

haifai kikötőben, amíg a kormány meg nem ígérte a három tulajdonosnak, hogy még két millió dollárt utal ki nekik további gépek vásárlására. Ezek az újabb gépek a finomító berendezésnek cukorrépat és cukornádat feldolgozó üzemmel való kiegészítésére kellettek. Az új gépeket 1953-ban rendelték meg Németországban, a kártérítési szállítási keretében és hozzá kellett igazítani azokat a régebben vásárolt finomító berendezéshez. A „Háboker” szerint a gyár 6 millió fontba fog kerülni, amíg üzembe kerül és a részvényesek eddig mindössze egymillió 100 ezer fontot fektettek bele, míg a többit az állam adta kölcsönként, nagyrészt 360 prutas dollár formájában.

Legközelebb hozzá akarunk fogni a második cukorgyár felállításához, valószínűleg Beér Tuvján, amely az ország egyik cukorrépa-termelő központja lesz. A gyárat Jávne, Náchál, Surák, Joáb, Beér Tuvia, Sápír és Askalon tengerparti körzetének tanácsai létesítik a földművelésügyi minisztérium segítségével és a kormány cukoripari bizottságának útmutatásai alapján. A tervek szerint a gyár amelynek alapítási költségeit felerészben az állam adja kölcsön az említett körzethez, eleinte napi ezer tonna cukorrépat fog feldolgozni, de a termelést ki lehet majd bővíteni 2000 tonnára.

A harmadik cukorgyárat Rámát Gán környékén tervezik, de a cukoripari bizottság javaslatának megfelelően ennek felállítására csak később kerül sor, mert előbb az afulai gyár működését akarják kitapasztalni és az ott leszárt tanulságok szerint fogják a harmadik cukorfinomítót berendezni.

Egyébként a cukorgyárak környékén nemcsak répát akarnak termeszteni, hanem cukornádat is, amelynek ültetési idejét úgy lehet beilleszteni, hogy a gyárak évi munkaidéjét a szokásos 80 nappól 150-200 nappal lehessen fokozni. Ezáltal lehetővé válik majd, hogy a szakmunkásokat egész éven át lehessen alkalmazni és foglalkoztatni.

A cukorgyárak mellé mindenütt szeszgyárakat is készítenek felállítani, míg a kihasznált repaszemeket és a gyártásból származó melázzal kitűnő takarmány, amely az állattenyésztés nagyméretű fellendülését vonhatja maga után a répatermelők körében.

A napokban hagyta el Izraeli állomáshelyét Bob (Robert) Davies amerikai konzul. Tiszteletére a telavivi nagykereskedők és gyáriparosok klubjában búcsúban kelt volt, amelynek meghívott vendégeit az ünnepelt azzal lepte meg, hogy hosszú búcsúbeszédet vágott ki folyékony héber nyelven. A meglepetés zavarában az utána következő Jozsef Rivlin így kezdte felköszöntőjét: „Kedves Báruch Davies...”

Erdekes vallási kérdéssel fordult egy amerikai rabbi a vallásügyi minisztériumhoz, amelyről arra szeretne illetékes választ kapni, hogy a márványt lehet-e földnek tekinteni. Amint leveléből kiténik, az amerikai törvény kötelező előírása szerint a halottakat ott csak azt koporsóban szabad eltemetni, ami vízzel ellátott van a vallási előírásaival. A rabbi azt kérdi, nem lehetne-e erre a komoly hitbeli problémára kielégítő megoldást találni olyan formán, ha az izraeli rabbinikus hatóságok a márványt földnek

nyilvánítanak. Ebben az esetben az amerikai zsidók nem lennének kénytelenek áthágni a tóra rendelkezését, amely szerint a holttestnek földön kell nyugodnia.

Ha sikerül megfelelő hit-szabállyal alátámasztani egy ilyen döntést, akkor nagy lehetőségek fognak megnyílni az izraeli márványexport számára is, miután sok amerikai zsidó vágyik arra, hogy halála után Izraeli földben pihenjen.

Az északgálili Ajelet Há-sáchr kibucban zárban-kettét adott a Mekorot new-yorki vízfeltároló társaság, azon alkalmazottai tiszteletére, akik az ország egyik legnagyobb munkateljesítményét nyújtották. A szigorúan zártkörű banketten a vállalat körülbelül 60 alkalmazottja vett részt, akiknek a Mekorot központjának vezetője a vállalat elismerését fejezte ki a gigász teljesítménye felett, mit a kezdeti nehézségek legyőzésével értek el.

Utána a budapesti származású Áháron Halperin, technikai rajzoló bemutatta a Mekorot 1950-55-ben elért gálili eredményeit. Az elmúlt öt év alatt 12 villamos- és Diesel-szivattyú és nyomó vizáramlás létesült, amely 12.000 lóerővel dolgozik, 25 vízmedence és torony, mely 26.000 köbméter vizet foglal magában, 150 km hosszúságú 4-24 hüvelykes átmérőjű vízcsövet (csak acélcsövek) raktak le. 145 km árkot ástak a csövek részére, 100 km utat építettek, 300 ezer köbméter földet mozdítottak el robbantással és gépekkel, 20.000 köbméter bégnt öntöttek, 350.000 munkanap alatt.

A fenti munkálatok révén a Mekorot 15.000.000 köbméter vizet ad éventeként, melyből 30.000 dunám földet öntözik.

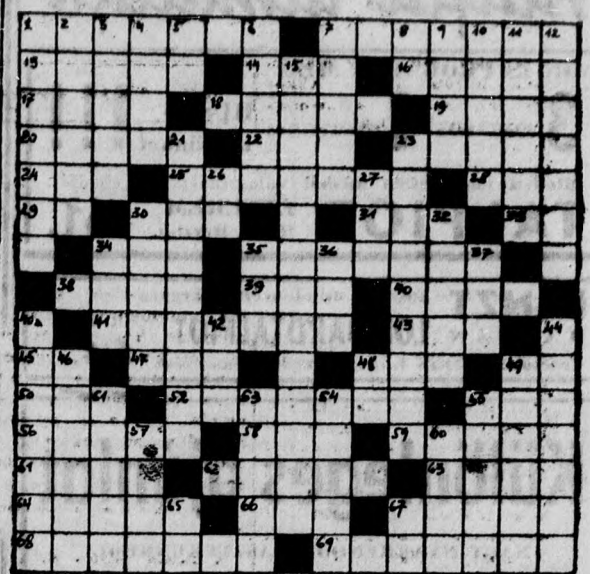
Miután az országfejlesztési terv gálili fázisának ez a szakasza befejeződött, a Mekorot központi vezetője azzal búcsúzott a munkásoktól, hogy munkájuk megskálítása csupán ideiglenes jellegű, mert a közeljövőben Észak-Gálili fejlesztésének második etapját fogják elkezdeni.

A Bank Jisráéli, az állami bank most tette közzé 1954. december 31-én - vagyis egy hónapi működése után - lezárt első mérlegét. A mérleg végösszege 202 millió font, ebből 77 millió földhitel-záloglevél, 41 millió kincstári váltó és 51 millió font a valutaegyenleg, míg a többi a kormány és a bankintézeteknek folyósított különböző összegű kölcsönökből tevődik össze. Ezekkel az aktívakkal szemben az állami bank passzívainak oldalán első helyen áll 159 millióval a bankjegyforgalom, 32 millióval a bankok által letétbe helyezett összegek, 10 millióval a Bank Jisráéli saját tőkéje és még néhány más kötelezettségi számla.

Az igazgatóság jelentéséből kiténik, hogy a pénzügyintézetek az általuk kezelt betéti tőkékből körülbelül két és félser annyit helyeztek el az állami banknál, mint amennyit a törvény értelmében kötelesek volna. Az összes mozgósítható fizetési eszközökből a betétesek garantálására szolgáló 20 százalékos fejtőben ugyanis 1954. december 9-ig összesen mintegy 13 és fél millió fontot kellett volna deponálniuk és ehelyett 32 millió fontot utaltak át a Bank Jisráélihez.

Hámori György író és művész rajzával a múlt héten hozták forgalomba a héber tanítószövetség jubileumi postabélyegét. Az égő

KERESZTREJTVÉNY (5)

VISSZINTES: 1. Híres festő (1497-1543); 7. Angol drámaíró; 13. Hatalmas; 14. Menyasszony; 16. Egzotikus állat; 17. Folyó; 18. Helyhatározó szó; 19. Lovdedek - héberül; 20. Viszka; 21. Igy hívták Luddot; 22. Anyám - héberül; 23. Nem fajtiszta; 24. Helyhatározó szó; 25. Magyar költő; 28. Lag B... er; 29. a 16. vízszintes első betű; 30. Híres író; 31. Betűhíányos főváros; 33. Lu... s - fényűzés; - 34. C... mn, oszlop; 35. Viszka; 36. fűszer; 38. Szent nő; 39. F... fe; 40. Azonban - héberül; 41. Hángasz; 43. Az 57. függőleges első betű; - 45. Angol költő; 47. N. D. R.; 48. Szemben - héberül; 49. Ráng; 50. Művés... 52. Szigetország angol neve; 55. ... pin; 56. Jüzsüv hűgynök; 58. Volt Kneszet képviselő, jelenleg bíró; 59. Tel-avivi mosi; 61. Epstein híres szobra; 62. Héber író; 63. Amerikai író; 64. A Negev része; 66. A-val héber hónap; 67. Viszka; 68. Izraeli főbíró; 69. Délamerikai nemzeti hős; - 69. Amerikai költő és esszéista.

FOGÓLEGES: 1. Angol festő; 2. Erdélyi város román neve; - 3. Idegen női név; 4. ... adt, ernyedt; 5. Fonetikus mássalhangzó; 6. Volt moszkvai követünk; 7. Volt francia újság; 8. Kereskedelmi rövidítés; 9. Házbíró fiú; 10. Dalgáték; 11. Angol filmrendező; 12. Nagy humanista volt;

15. Nobeldíjas író; 21. New-York polgármestere volt; 23. Magyar költő; 26. A 38. vízszintes utolsó betű; 27. Viszka; angol férfinév; 30. Nemzet; 32. Francia politikus volt; 34. Viszka; ... Dai; 35. Angol költő; 36. Betűhíányos bibliai alak; 37. Lug ellentéte; - 40a. A forgács is ez; 42. 2-vel híres apátság Magyarországon; - 44. Angol író, keresztnevének kezdőbetűjével; 46. Telekommunikációs berendezés; 48. Egyházi követő mássalhangzó; 49. E. A. Pole híres verse; 51. Nasser keresztneve; 53. Angol zeneszerző; 54. Olasz szerelm; 55. Angol kereszt; 57. Kneszet-képviselő; 60. Kutyafajta; 65. Héber hónap; - 67. Tiltószóca.

E heti keresztrejtvényünkkel 1. számú rejtvény pályázatunk végetért.

A helyes megfejtők közötti sorsolás eredményét az Uj Kelet február 6-iki számában közöljük.

Az Uj Kelet február 4-iki, pénteki számával kezdődően hétről-hétre értékes könyvtalomban részesítjük a helyes megfejtők közötti sorsolás nyertesait.

UJ KELET REJTVÉNYPÁLYAZAT
3. SZÁMÚ SZELVÉNY

Név: _____
Cím: _____

Másbír Hámérkáz létesített 1952-ben és a terményeit eddig csak külföldön hozta forgalomba, most exportra is berendezkedik. Arról van szó, hogy az üzem által előállított szövetek egy részét a Balkán-országokba fogja eladni, ami azáltal vált lehetővé, hogy az utóbbi hónapokban a gyártás technikai és a termelés minőségére nagymértékben megjavult és így a vállalat több

Küldjön Magyarországra vámmentes IKKA-csomagot!

PURIMRA!

A február 7-ig megrendelt csomagok még purim előtt kiosztásra kerülnek.

Ne felejtse el a megrendelő tudat-zihuját magával hozni!

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEMEN: WEISS BÉRNÖLDE (Vajda Mose) Szeva Osef Máhá (Princesse Mary) u. 15. a. u. 4-6.

TEL-AVIVBAN: „ORIGINAL” TEXTILÜZLET, Merkás BAÁK Meláchá 3. sz. (6-os, 13-as autóbusszal szemben) délelőtt 10-12 és délután 5-7 óra között.

HAIFAN: GISEKALAY ELARI költőházműhelyében, Nevezen 31 szám.

Levélben érkező kérésre az IKKA levelezőközpontja válaszol.

ENG. G. KEMÉNY, TEL-AVIV-JAFFA, POB 3118.

„IKKA” az egyedüli vámmentes csomagküldési lehetőség Magyarországra.

The Robe in CINEMASCOPE

TEL-AVIV, MUGRABI
1955. jan. 29., szombattól

KOMÉDIA - színház

Jan. 29., szombat este 8.30, 9.15
TEL-AVIV, OHEL SÉM

Leon Liebgold és Lili Liliana
amerikai film- és operett-sztárok vendégfelléptével:

Falusi szerelem
Eredeti népies zenés operett, 5 felvonásban Wolf Junia feldolgozásában, Ferenc Hirscheben után. - Zene: Salome Secounde.

Január 28., péntek
KIRJAT MOTZKIN,

Január 31., hétfő
TEL-AVIV, Ohel Sém
6.30, 9.15

Február 1., kedd, **GEDERA**

Febr. 2. szerda, **KFAR-ATA**

Február 3., csütörtök,
RAMAT-GAN, RAMA

A napokban hagyta el Izraeli állomáshelyét Bob (Robert) Davies amerikai konzul. Tiszteletére a telavivi nagykereskedők és gyáriparosok klubjában búcsúban kelt volt, amelynek meghívott vendégeit az ünnepelt azzal lepte meg, hogy hosszú búcsúbeszédet vágott ki folyékony héber nyelven. A meglepetés zavarában az utána következő Jozsef Rivlin így kezdte felköszöntőjét: „Kedves Báruch Davies...”

Erdekes vallási kérdéssel fordult egy amerikai rabbi a vallásügyi minisztériumhoz, amelyről arra szeretne illetékes választ kapni, hogy a márványt lehet-e földnek tekinteni. Amint leveléből kiténik, az amerikai törvény kötelező előírása szerint a halottakat ott csak azt koporsóban szabad eltemetni, ami vízzel ellátott van a vallási előírásaival. A rabbi azt kérdi, nem lehetne-e erre a komoly hitbeli problémára kielégítő megoldást találni olyan formán, ha az izraeli rabbinikus hatóságok a márványt földnek

A Bank Jisráéli, az állami bank most tette közzé 1954. december 31-én - vagyis egy hónapi működése után - lezárt első mérlegét. A mérleg végösszege 202 millió font, ebből 77 millió földhitel-záloglevél, 41 millió kincstári váltó és 51 millió font a valutaegyenleg, míg a többi a kormány és a bankintézeteknek folyósított különböző összegű kölcsönökből tevődik össze. Ezekkel az aktívakkal szemben az állami bank passzívainak oldalán első helyen áll 159 millióval a bankjegyforgalom, 32 millióval a bankok által letétbe helyezett összegek, 10 millióval a Bank Jisráéli saját tőkéje és még néhány más kötelezettségi számla.

Az igazgatóság jelentéséből kiténik, hogy a pénzügyintézetek az általuk kezelt betéti tőkékből körülbelül két és félser annyit helyeztek el az állami banknál, mint amennyit a törvény értelmében kötelesek volna. Az összes mozgósítható fizetési eszközökből a betétesek garantálására szolgáló 20 százalékos fejtőben ugyanis 1954. december 9-ig összesen mintegy 13 és fél millió fontot kellett volna deponálniuk és ehelyett 32 millió fontot utaltak át a Bank Jisráélihez.

Hámori György író és művész rajzával a múlt héten hozták forgalomba a héber tanítószövetség jubileumi postabélyegét. Az égő

Élet az hogy lehet? Nekem úgy rémlik, mintha már öt évvel ezelőtt is ezt a nevet hallottam volna...

A Cholon meletti „Szlilim” köztársasági gyár, amelyet a

Haifai utmutató

ÖN IS PRÓBALJA MEG
3 FOGASOS 1 FONTOS HUSOS !!!
 Minden nap tiszta húsból választhatja ki ebédjét.
TALPIOT ÉTTEREM Haifa, Herzl-u. **61.**

PÉNZT folyósít minden értéktárgyra
HAIFA LOMBARDTALPIOT HERZL-U.
 Vezetők: EEDÓS L. és STÖSSEL ékszerész **61.**

Különleges ajánlat

NAGY NYAKKENDŐVALASZTEKUNKBÓL

I. SOROZAT	1.500-2.500 helyett	-950
II. SOROZAT	2.750-3.500 helyett	1.950
III. TISZTA SELYEM	3.750-6.000 helyett	2.950
IV. TISZTA SELYEM	7.500-8.500 helyett	4.950

EGYEB ARUKNAL IS NAGY ENGEDMÉNY

D. FLACHS & Co.

HAIFA HERZL-U. 2

NINCS irrodája, frögépő gépirója
? Jöjjen hozzánk!
 Elvágunk mindenféle levelezést, kérvényeit, beadványait, stb.
BÁRMILYEN NYELVEN.
 Levelezünk, másolunk, fordítunk, sokszorosítunk, fotokópiát készítünk, hitelesítünk!
"Hátótáv" Fischer Pál, HAIFA, Herzl u. **26**
 I. em. tel. 2348.

Divatbemutató

A "ZION" szálló TERMEIBEN, HAIFÁN, KEDDEN (FEBRUAR 1-ÉN), DELUTAN 4.30-KOR.

Ruha: Regina Szőrmé: Scharf
 Kalap: Zmigrod Cipő: Hohenberger
 Frisura: Berkovits Kosmetika: Judith Müller

Aviva Peer szépségkirálynő részvételével.
 Konferál: Alexander Jahalomi

CSÜTÖRTÖK
FEBRUAR 3.
ESTE 8-KOR

SZENES ERZSI

ELŐADÓESTJE
 LÓWY TUVIA ÉNEKMŰVÉSZ
 KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

HAIFA, A BET CHALUCOTBAN, JALLAG-U. 3.
 Jegyek: GRÜNBERGERNEL.

CIRO

Bár - étterem, Herzl u. 32.
 Minden este, péntek este is:
nagy, szenzációs műsor!

Haifai mozi-műsor:

HADAR (telefon 2509): Szombat vasárnap, hétfő
 A MISSISSIPPI KARTYÁS (színes).
 Kedd, szerda, csütörtök: AFRIKA KIRALYA.

ORION: EGI SZIGET — John Wayne

MAY: A MAURICIUSZ UGY (2-ik hét): J. Wassermann regénye nyomán. - E. Rossi Drago, D. Gelin

PEER (tel. 2232): CRUEL SEA (2-ik hét).

AMFITEATRUM (telefon 4018): CINEMASCOPE.
 THREE COINS IN THE FOUNTAIN (színes)
 Clifton Webb, Jean Peters, Louis Jourdan.

ORAH (tel. 4017): HANS CHRISTIAN ANDERSEN
 (5-ik hét, színes) — Danny Kaye, Geanmarie.

ARMON (tel. 4848): LUKRÉCIA BORGIA (2-ik hét)
 (színes) — Martine Carol, Pedro Armendariz

EN-DOR (telefon 3421): Szombat, vasárnap, hétfő:
 HAROM SZERELEM TÖRTENETE (színes).
 Leslie Caron
 Kedd, szerda, csütörtök:
 RAIDERS OR THE SEVEN SEAS (színes).
 John Payne
 Donna Reed

MAXIM — Tel-Amal-Chalissa: JANE EYRE
 Joan Fontaine
 Orson Welles

ACMON (tel. 3003): Izraeli bemutató DANCE LITTLE
 LADY (színes). — May Zetterling, Terence Morgan

GAL-OR: Nappal: péntek, vasárnap, hétfő:
 WAY OF A GAUCHO
 Kedd, szerda, csütörtök: A JONES-BEACHI LANY
 Este: HOL VAN CHARLEY?
 Allyn McLerie
 Ray Bolger

Az ország vezető szaküzlete

Sérvkötők
Fűzők
Gumiharisnyók
Suport

ORTHOPAEDY
KURT LABO & SONS
 HAIFA
 8. ARLOSOROFF ST TEL 66376

Autóbusz: 2, 5, 13, 40.

Magas költséget folyósít minden értéktárgyra

LOUVRE ZALOGHAZ

HAIFA, HERZL-U. 83.
 az advartban

Purimi jelmezek

készítése
 gyermekek és felnőttek számára.

Kérjük rendelje meg idejében a legújabb bel- és külföldi divatlapokból.

SZALON

"Dubi"

HAIFA, Nordau-u. 16

Vessünk

antik és moderna műtárgyakat, festményt, mintatűt, ezüstöt, márkás porcelánt, kristályt, régi órákat, órafantáziákat, bronzot, finom asztalnémet, előrendű bútort, perzsa és kínai műanyagot, egész lakberendezést

Kohn & Lubarsky

HAIFA, HERZL U. 26.
 TEL: 4548.

Ugynök(ö)ket

KERESÜNK
 százalakra v. fix-fizetéssel állami kötvények árusítására, ami jó jövedelmet biztosít.

GLOBUS

Haifa, Haacmaut út 25. sz.

FEHÉRMENÜ-
 NŐI-ÉS GYERMEKRUHA-
 szabást - varrást
 TANÍT:

WEINER,

HAIFA, "Bét Bovis",
 Hámegyalma u. 44, ajtó 40.
 Jelentkezés naponta 9-12 és
 3-6 óra között.

Közismerten vallásos család, szép, tágas, hádkármel lakásában

ELVÁLLAL

2 gyermeket

teljes penzióra, ötéves korig

Ajánlatok: Haifa POB 417, Jehuda részére,
 vagy tel. 2227, d. e. 9-16 délután 3 óráig.

Mark Twain mondta: Mindenki beszél a rossz időjárás ellen, de senki se tesz ellene semmit.

Öreg emberek szívesen adnak jótanácsokat, mert ezzel vigasztalódnak azért, hogy már nem mutathatnak rossz példát.

Üdülőhely: Ahol fáradt emberek még jobban elfáradnak.
 (Reader's Digest)

PÉNZT

Aranyért, ezüstért és ékszerért
Lombard-House-Hadar HAIFA Herzl 16.
 Technikum-épületömb.

Reuven

Női fodrászat & manikör
 HAIFA, ARLOSOROFF-SAROK, HESS-U. 1
 Új vezeték: HESS-U. azelőtt a Herzl-utcai Poliak szalonban.
 Frizúra a legújabb divat után és módszerről.

A ZSIDÓ VILÁG HIREI

A zsidó lapok a tíz éves európai zsidó tragédia hősei közül a nemrég elhunyt dr. Tova Schamehowitznak, a „gettógyermek anyjának” a munkájáról emlékeznek meg. A varsói gettóban működött, az ottani gyermekek jótévedője volt, aki saját élete vesztésével szerzett a gettó gyermekeinek élelmet, gyógyszert és mentett ki közülük sokat keresztények segítségével biztos menedékhelyre. A felszabadulás után ő volt az első, aki a majdanek és auschwitz tábort contravazá aszott élőhalott gyermekeket Lublinba szállította és őket ott az általa alapított otthonokban helyezte el és zsidó nevelésükre is gondoskodott. A most eltávozott dr. Tova Schamehowitz elárult telavivi lakásában az asztalon egy album hever, amelyet a megmentett zsidó gyermekektől kapott ajándékba ezzel az ajánlással: „Annak, aki annyi veszély közepette mentette ki a szörnyűségből Auschwitz és Majdanek apró madárkát.”

Egy újságíró a hőseleki asszonynál nem sokkal a halála előtt tett látogatásáról megemlékezve elmondja, milyen boldogan mutogatta neki azokat a füzeteket, amelyekben a gyermekek saját gettó-élményeiket, az erdőkben a partizánok között eltöltött életüket írták le megmentítő realitással.

„Mindössze ez maradt meg számomra emlékül a nevelt jeimről”, — mondotta szomorúan és aztán hozzáfűzte: „Sokat írtak már a gettó felnőtt hőseiről, itt volna az ideje, hogy végre az apró hősekről is megemlékezzen a zsidó világ, akik közül nem egy hihetetlen bátorságról és önfeláldozásról tett tanubizonyítást, amikor a gettó falainak résein kilopozva, a zsiványok által észre nem véve, cipeltek be ennalót az éhhalálra ítélt szerencsétleneknek. Nem egy közülük sosem tért vissza, a náci-betyárok golyója sokszor az utolsó percben terítette le őket, amikor a szerencsétlen szülőknék és testvéreknek szánt falat ennalóval már a gettóba visszafelé tartottak. Itt volna az ideje” — fejezte be a megboldogult hőseleki asszony, — „hogy megjelenjen az a könyv, amely a szörnyű gettóélet kis hőseit megörökíti, hadt ismerjék meg Izrael gyermekei azokat a gyerekhősöket, akik szintén a zsidó népért küzdöttek, de a zsidó országba már nem juthattak el.”

A damaszkuszi rádió egyik oheki adásában egy új szíriai zsidó településsel adta hírt. A szíriai rádió adása, amely az új zsidó települést „kibuc”-nak nevezi, elmondja, hogy a most betelepített területen olyan romániai, iraki és egyéb országokból származó „menekült zsidók” találtak végleges otthonra, akik Izraelből az ottani nehéz gazdasági viszonyok miatt menekültek. Szíriába s akik főleg földművelésből élnek. A rádió-adás szerint ezek az ottani zsidók a szíriai kormányhatóságok jóakarát élvezik, nagyrészt mezőgazdasági termékek eladásából élnek s nagyon jó anyagi helyzetben vannak. A szíriai kormány — a damaszkuszi rádió szerint — nem régen látta el az új települést villanyárammal és vízzel.

Bővebbet az új szíriai zsidó „kibuc”-ról a damaszkuszi rádió nem közölt s így azt sem tudjuk, hogy mennyi lelket számlál a legendás hirtelenséggel — egyik napról a másikra — megszületett ottani zsidó település.

Megrendítő beszámolóval szolgált a marokkói zsidó gyermekek állapotáról az a zsidó női kiadó, amely az amerikai Gyűjtőakció megbízásából ottani többhetes látogatásból most tért vissza Amerikába. A kiadó vezetője sötét színekkel ecsetelte a zsidó anyák ezreinek a helyzetét is, akik az ottani politikai és gazdasági helyzet következtében gyermekeikkel együtt a legnagyobb nyomorban és elhagyatottságban élnek. A kiadó vezetője az amerikai zsidó asszonyokat arra hívta fel, hogy a Gyűjtőakció útján ezeknek az elhanyagolt, beteg és „ijesztő” szegénységben élő anyák és gyermekek megmentése érdekében a maximális segítséget nyújtsák.

Az izraeli Rámbám-ünnep ségekkel egyidejűleg egyre-másra futnak be hírek a zsidó nagyszabású jubileumi ünnepekről, amelyek a halhatatlan géniusz 750-ik halálzási évfordulója alkalmából a külföldi zsidó tömegek rendeznek a világnak ügyszólván minden városában.

Ezeknek a külföldi Rámbám-ünnepségeknek a sorában is külön hely illeti meg azt a magasszínvonalú emlékünnepeket, amelyet a nagy zsidó filozófus és törvény-kommentátor jubileumi éve alkalmából a bécsi egyetem keleti tudományok-kollegiuma intézte rendezett. Dr. Kurt Schubert az intézet élén álló nagyhírű katolikus tudós által az ünnepség alkalmából szétküldött meghívó szövege ez volt: Baráti meghívó Mose ben Májmun, a hírneves zsidó vallásfilozófus 750-ik halálzási évfordulója alkalmából megtartandó ünnepi emlékestre. Előadást tartanak: Dr. Kurt Schubert tanár „Rámbám, a zsidó filozófus” és H. Koloman atya „Rámbám filozófiájának hatása a középkori keresztény filozófiára” címen. Az ünnepségen sok keresztény és zsidó tudós vett részt, azonkívül az egyetem Keleti Intézetének ügyszólván minden hallgatója, továbbá sokan a bécsi zsidók közül is. Prof. Kurt Schubert egyébként jelenleg osztrák katolikus tudósok segítségével egy olyan bibliai enciklopédia kiadására készül, amely a zsidó forrásokat is mindenütt fel fogja tüntetni, ezenkívül pedig minden bibliai eseménynek és fogalomnak a zsidó értelmezését is megadja. A professzor az új enciklopédia munkájába izraeli zsidó tudósokat is be szándékozik vonni.

Az angol „Daily Express” tudósítója, aki hosszabb spanyolországi tanulmányútról most tért vissza Londonba, lapjában elmondja, hogy a madridi zsidók körében nagy visszatértséget keltett a spanyol hatóságoknak az az intézkedése, amely megtiltotta számukra, hogy az ősi nagy ünnepek alkalmából az egyik nagy, főleg amerikaiak által lakott szalidobában ünnepi istentiszteletet rendezzenek. A kérészt a Franco-kormány elutasította, annak ellenére, hogy

azt a madridi amerikai követ is támogatta — a tudósító szerint — minden valószínűséggel Franconak a „Falang” mozgalomtól való féltelme miatt. A „Falang” tudvalevően Spanyolországban régi, ismert mozgalma, amely a második világháború alatt erős náci szellemmel tellődött és amelynek sorában ez az antiszemita hatás ma is erősen érehető.

Az amerikai zsidó lapok kivétel nélkül nagy elragadtatással írnak Beér Séva polgármesternek, D. Tuviájának ottani látogatásáról és arról a felemelő hangról és Izrael számára felbecsülhetetlen anyagi, de főleg morális eredményről, amely ottani látogatását kísérel. A lapok beszámolója szerint a régi jisiv tipikus emberei közül való kedves megjelenésű, izes beszédű beér-sévai polgármesternek ott tett látogatása nyomán az amerikai városok felett valóssággal az ősi Negev bibliai levegője áramlik el.

A múlt héten a newyorki izraeli konzulátuson rendezett bensőséges ünnepség keretében a polgármester Nelson Glücknek, a hírneves Negev-kutató zsidó tudósnak Beér Séva város díszpolgári oklevelét nyújtotta át. A melyen meghatódott tudós az oklevél átvétele alkalmából szép héberrel ezeket mondta: „Mikor évekkel ezelőtt a zsidó múltat kutatva a Negev pusztaságait jártam, nem gondoltam, hogy a zsidó Beér Séva polgármestertől ilyen díszes kitüntetésben fogok még részesülni. Ez egyike életem legszébb és legmeghatóbb élményeinek. Közösöm a nagy megtiszteltetést a polgármester úrnak, Beér Séva lakosságának és Izrael országának. A professzor ezután angolul elmondott költői szíriai beszédében a világ zsidóságának Izraelhez és a Negevhöz való örök ragaszkodását hangsúlyozta ki.

Nelson Glück professzor, aki évekig a jeruzsálemi egyetem archeológiai intézetét vezette, rövidesen visszatér az országba és Jeruzsálemben egy nagyszabású új archeológiai intézet felállítását kezdi meg.

NEHANY SZÓ A „ROYAL SERUM”-RÓL

Az angol kozmetikai kutatás új diadala.

Az utóbbi hetekben izraeli hölgyszakértőkben egyre több szó esik egy új angol kozmetikai készítményről, amely a „Royal Serum” névvel viseli, — valóban nem méltatlanul.

Az angol kozmetikai tudomány, amely a második világháborút követő években eredményességben állt a franciáknak, hanem az amerikai szépségápolás határköveti is, évekig tartó kutatás eredményeként hozta létre ezt a szeret, amelyet angol alaposággal csak akkor bocsátott diadalúttára, amikor annak eredményességét a gyakorlatban is számszerűen meggyőzően bizonyította.

A „Royal Serum” egyesíti magában azokat a vitaminokat és hormonokat, amelyek természetellenesen fogva az eddigiekénél hatásosabb módon simítják a ráncokat, rugalmasabbá teszik és új élettel telítik meg az arcbőr, megerősítik az arczsövet, eltávolítják az arcbőr petyhütségét és valóssággal kiradirozzák az öregedés viszonylagosai által okozott nyomokat.

A „Royal Serum”-mal való kezeléssel Izraelben BARO IIA kozmetikai intézete (Haifa, Balfour-utca 3. sz.) kapott kizárólagos jogot.

FIGYELEM!

ENDOR HAIFA FIGYELEM!

SZOMBAT ESTE (február 29-én) 8.30-KOR

Pészachke Bursztein LilianLux

felléptével a nagyszerű operett:

Matke fun Odesz

Biztosítsa jegyét: a „Nova” jegyirodában, vagy az „EN-DOR” mozi pénztáránál, telefon: 3421.

APRÓHIRDETÉSEK

INGYEN
1 pedikűr 1 arcápolás
minden új vendégnek
IX fizet, 2X kezeljük
T.-A., Allenby 87., délidőben és
ORTOPÉDIA • KOZMETIKA

ADAS - VÉTEL
VARRÓGÉP-eladás, csere, javítás,
részletek. Klein és Fia (szelőkötő
Kassa), Jaffa, King George 20.

Veszünk LIBA-, KACSA-TOLETTA-
továbbá pelyhet és ágytollat. -
Featherindustry, Tel-Aviv, Merkáz
Volevsky 5/19. Telefon: 83415.

ÓRA - ÉKSZER
Vétel - JAVÍTÁS - Eladás
VADNAI ÉKSZERESZ
T.-A., Allenby 83. (udvar)

TOLLAT, PELYHET VESZÜNK.
Fapapírt, párnát és ágyműtől
feltöltésük. Welsmann, Tel-Aviv,
Dizengoff-u. 118 sz.

ÚJ VARRÓGÉPEK 150.- fentől,
részletek, csak ing. Hirschmann-
mal, Jaffa, Busstruz 12.

REGI, JÓL BERENDEZETT
mesek
120 dunám földön, Alfia mel-
lett, kedvező áron, csatlakozó
ELADÓ
Irásbeli érdeklődés:
Jeruzsálem, T.-A., Rotschild 18.,
„402” számra.

KÉT KELETGÉPEK, egyenként
200 tojásra, eladó. Grünwald,
Székelyföldi út Amár.

ALKALOM. Új luxusbátor eladás
eladó. Tel-Aviv, Allenby 97. sz.,
H. lépcsőház, III. emelet, ajtó 12.
(D. u. 3-7-ig.)

**Zsemlyevágó-
gépet**
(36-48 darab)
VENNÉNK
AIR PORT HOTEL
LUDD

Európai szép kombinált BUTOR
16 Állapotban eladó. Érdeklődés:
Tel-Aviv, 2509, Tel-Aviv.

WAGENBERG-BUTOR, Tel-Aviv,
Ramban-u. 8., ajánlás: dupla-
cékkel, kombinált fotófény. -
Szalon, a következők darabokból:
szarokrakomád, ágyműtől, modern
bútor, magának és alacsony ár.
Toalett-tükör ajándékcsomagjával.

**Kézikő-
készüléket**
VESZÜNK
Ajánlatokat márkák és ár megje-
lésével: „Patschen” hirdető-
irodába, Tel-Aviv, Sheinkin u.
15., „Kézikő” jellegre.

BMW 250-es motorkecskő, jó
állapotban, eladó, „100/5” jelleg-
re a kiadóba.

SINGER GOMBLYUKECSKŐ-GÉP.
továbbá 3 drb Pfaff ipari varró-
gép motorral és szabásgéppel - és
adó. Rottenberg Dov, Kfar Pineas.

KÜLÖNFELE
HASKO MERNŐK ÚJANÉV eladó,
garanciával, Tel-Aviv, Hamlech
Keres 16. Jehuda Hálévi-Sheinkin-
sarkánál.

**MUSTOPPOLÁS
INGGALLERÓZÁS**
mint az új
VADNAI-né
T.-A., Allenby 83., udvar.

„VITOS” harisnya-szemfelszár-
GÉPTÜK és TOEGYÉK a leg
előszőrű ajándékok magyar-
országi rokonainak. - Képviselei:
Siklovitz, T. A., Ramban-u. 13.
Tel. 6332.

**EXPRESS
FOGSOR-
JAVÍTÁS**
féliórán belül
T.-A., BUGRASOV-U. 20

OKTATÁS
ESTI KÖNYVTÁRI SZAKKÉP-
ZÉS TANFOLYAMOK kiadói dip-
lomára képzésükönél. - Ar-
képzés és ellátás (diatermia)
9-6-ig. Salo „Sofy”, Tel-Aviv,
Frischmann-u. 30.

**Amerikai és
francia módszer**
Mérték és konfekció
LEONORE
szabás- és varróiskolában
T.-A., Slovo Hámelech 78

LAKAS-BERLET
LAKAS, ÜZLETHELYISÉG a köz-
ismert „E x p r e s s” iroda utján,
Tel-Aviv, Merkáz Bálá Melchá
5. sz. Tel. 5376. (10-1, 4-6.)

LAKASOKAT, ÜZLETEKET Tel-
Avivban, Ramat Ganban és kör-
nyékén bérebe ad a közismert
Ringel-Iroda, Nachlat Benjamin-
utca 39. Telefon 5713.

VIDOR közvetítő-
iroda
TEL-AVIV, ALLENBY 94.
Telefon: 3345.

LAKASOK
EKISZTENCIAIK
ÜZLETHELYISÉGEK
ÜZLETEK
TELKEK, stb.

LAKASAT bérebe adja, eladja gyor-
sán és kedvezően Müns Elenberg
és Tsa Itján, Tel-Aviv, Javne 34.
Telefon: 62514.

BUTOROZOTT, szép terraszos
szoba kiadó egy évre, kiköltözési
garancia mellett. „100/5” jellegre
a kiadóba.

JERUSALEMEN lakás, üzlet-
helyiség, árszáma, a közismert
„E m u a” irodában, Princess
Mary 15., tel. 3150.

JERUSALEMEN katolikus há-
reményes, eladó, nagy hely-
iség lakások átadó. - Megbízott:
Blechner Irodája, Hotel Zion, tel-
efon 2347.

**ALLAS
FOGLALKOZÁS**
HAZVEZETŐNT bentiakosai,
szóba méltó, annamira keresek.
Guth, Ludd, Rechov Mem 35.

FÉRFIET, vagy NŐT - akinek ki-
terjedt ismeretlege van - laká-
sok látogatására keresünk. Max
Bernhard borkereskedés, Tel-Aviv,
Bugrasov-u. 15, tel. 24005.

Előrendi PEDIGOROS, nagy gra-
nciával, állást keres. - Cím:
Wolfgang hírdetőiroda, Tel-Aviv,
Hirtel Hámelech 8.

**Főzni tudó
házvezetőnt**
keresek egész napra,
45 éves korig. Ozeret van.
Jeruzsálem, P. O. B. 7083.

ÖZERETET KERESSEK három-
szorra hetente. Jeruzsálem, Ka-
tamen, S'chunát Amíár mellett.
Tel. 61122.

ÜNAPÉ, vagy 4ef VASEZTER-
GALYOS Állást keres az ország
bármely részében, lakáshelyiséggel,
csatlakozással együtt. (Kibce,
vagy mosás is lehet.) Salomon
Dávid, Migdal Aklalon 1250/101.

BESZERZÉS
„MABUA”-márkás villanybajce-
lek kaphatók garanciával. Gyen-
es viaszvezetékesrel. Tel-Aviv,
Sheinkin-utca 61. Telefon: 67090

Fáj a lába?
FORDULJON BIZALOMMAL
S A M I R (SZMUK)
budapesti és izraeli dipl.
ortopéd cipészhez.
A legnevesebb ortopéd-orvosok
ajánlják.
Gyermekcipők készen és
rendelésre kaphatók.
T.-A., IBN GABIROL U. 7
5, 12, 19-es autóbussz.
Telefon: 20606.

MENYASSZONYI CSOKOROK,
kosarak izécsa művészi kivitel-
ben. Elővirág legelőbb beszerzési
forrása, Riviera, T. A., Allenby
112, udvarban.

„HAMERKAZ”, NATANJA rádió-
varrógép-szaküzlet, Hánoteá-u. 1.
Ritz-szálloda mellett.

CSILLAROK nagy választékban,
olcsó áron, részletfizetésre is. -
Villany-boiler szerelése. Erdő-
né, Jeruzsálem, Mamilla 30.

KERESÉSEK
ROTTSTEIN TIBIT apjával. Mia-
kolórl, igazolás végett keresem.
Schwartz Kálmán, Natanja, Sikva
Váthim 106.

WEBER ARANKAT Ungvárról,
vagy más, volt freudenthali léger-
társaságát keresel költözési igazolá-
sát végett Feuerwerker Manel
(Munkács). - Címe: Sax Malka,
El-Vered, Tel-Mond.

1944. novemberében indultam Fer-
rill Landsberg, Seestahl, Bergen-
Belson, Raguna, Terencianstad-
ban voltam. Kérem, aki velem
volt, értesítse SCHWARTZ EVAT,
Csepelről. Cím: Ralsman Mir-
jam, Ludd, Rechov Chet 13.

HONIG MÁRTAT és a többi tárg-
yomat a zittalú ágérből. kérem,
készenlétem címűkét sürgősen.
Geri (Rothbart) Manel, Naharia,
Amídar 55/3.

„Merkáz Hádírot”

Bné Brák, AKIBA 56.
AKIBA UTCA

Dubek-gyárral szemben.
1. KÜLÖNLEGES ALKALOM!
1 1/2 szobás, fürdőszobával,
minden külön, Bné Brák köz-
pontjában, a Dubek-gyár mel-
lett, IL 1.800.-, bérebeadó.

2. 3 SZOBÁS komplett, luxus,
bájt mesutál, Bné Brák köz-
pontjában, Rabbi Akiba u.,
IL 4.000.- kp., IL 2.300.- jel-
zálog. Azonnal beköltözhető.

3. KONFEKCIÓ- és GALAN-
TERIA-ÜZLET bájt mesutál-
ban, eladó, központi helyen,
csak 3.500.- font. Jó megél-
hetés.

4. TELEK, kb. 600 m², Zichron
Meir központjában, a gán hó
zeleiben, 2.300.- font.

**VOGUE
SZABASZ-
ÉS VARRÓISKOLA,
TEL-AVIV.**

KEREN KAJJEMET 81.
A legmodernebb női, gyermek-
ruha szabászi kurzusok, mér-
ték, konfekció- modellírozás és
lepróbiás.
A kurzus alatt ruhát készíthet
magának, amivel tandíja meg-
térül.
Előadás magyarul is.
Autóbusszok:
4, 5, 6, 7a, 13, 22, 61, 62, 64

הסדרות הכלית של הווניו
הנכרית באי' לטומע פונתי תל-
אביב יפו רשות המוסדות להשכלה
להחלת הלשון

Tanuljon ivritül
A kurzusok már
megkezdődtek
Nyelvtanítás akció

Felvilágosítás és beiratkozás a
Bét Brennerben, 58-as szoba, na-
ponta d. e. 9-11, d. u. 5-7 óra
között. Irásbeli jelentkezés is el-
fogadnak. - Kérjük, töltsék ki az
alanti kérdőívet és küldje be
postán:
Mocot Földi Tel-Aviv - Jaffa,
P. O. B. 4077, Bét Brenner,
szoba 58.

Név:
Cím:
Kor:

Levelezés - házasság

32 ÉVES, 1.60 magas, unokahagom-
sámra szigorúan vállalom, intel-
lens, modern, rendezett vito-
nyok között lévő férj keresek
38-ig. „181” jellegre, Advertd
sing Centre, Haifa, Herzl-u. 46.

URIASSZONY, 40 éves, jómé-
lenű, lakással - férj keresem
magához. Intelligens, biztos pa-
rtiós, korrekt férfit. (Gyer-
mek nem akadály). „1/48” jel-
legre, Új Kelet, Haifa, Schapira
u. 13.

Könyvek - Könyvtárak
JÓ ES ÚJ KÖNYVEKET olvasson
a Jámber Elzeva kölcsonkönyv-
tárból. Tel-Aviv, Allenby 84. ad-
varban. Könyveket a legmagasabb
áron vesszük.

VALASSZA A LEGJOBBAT! A
„HADASH” KÖLCSONKÖNYV-
TÁR. „HADASH” vez - elad
könyveket, szótárakat, szakköny-
veket. - „HADASH” Tel Aviv
Hajarkon utca ötvenkilens.

**HAIFAI
apróhirdetések**

DETEKTIVREGÉNYTÖL a leg-
modernebb irodalomig mindent
megtalál SAMUEL kölcsonkönyv-
tárban, Haifa, Herzl-u. 7. sz.
(udvarban.) Könyveket vesszük.

PANCSZEKRÉNYT, kisméretűt,
használtat vennék. Vértis éksze-
rés, Haifa, Algováros, Gasa La-
ne 6.

NAGYOBBITJUK CIPŐJÉT széles-
ségben, hosszúságban, legmoder-
nebb gépekkel, szakaszerűen, ga-
rancióval. - „Bracha”, Haifa,
Herzla-u. 9.

BUTOROZOTT SZOBAT KERESSEK
könyvhasználatú, 2 személy ré-
szére, Haifa környékén. - Klein,
Haifa. POB. 142.

KÉTSZEMÉLYES BUTOROZOTT
SZOBA fél-, vagy teljes penzió-
val, kiadó. Haifa, Levontia u. 13.
Zöldszint.

ELŐRENDDI VASALÓNÉ gyakor-
lattal, munkát keres. Bernefeldi
Chaja, Haifa, Betár-u. 2.

JÓMEZŐ GYÜMÖLCS-, ZÖLDSEG-
ÜZLETHEZ TÁRSAT KERESSEK.
Szeczig, Haifa, Allenby, 27.

Irodalom - Művészet

Nem érdektelen összeha-
sonlítani tenni az izraeli és
a külföldi színházak nap-
napi nehézségeit, küzdelmeit
és a színdarabok problémáit
között.

A párisi színházak ezidei
évadjának első három hó-
napjáról Pierre Marcabru
érdekes és tanulságos mér-
leget készített. A mérleg ki-
mutatja, hogy az elmúlt
három hónapban Páris 54
színházában 32 új darabot
adtak elő. Ezek közül 13
külföldi eredetű, - tehát,
több, mint egyharmada az
előadott daraboknak - s
csak 19 eredeti francia. Hol-
vannak a francia dráma-
írók? - veti fel a kérdést
Marcabru. Ugyanaz az ége-
lő probléma, mint Izrael-
ben.

A 32-darabnak körülbelül
a fele sikeres volt, egy-
hány teljesen megbukott.
Egy évben átlag 150 darabot
kell átélválni, írja Marcabru,
hogy az 54 színháznak
kellő táplálékot nyújtsanak.
Csoda-e tehát, ha ennyi da-
rab közül számos melléfo-
gás van? Főleg a fordítá-
soknál komoly a probléma,
mert tekintetbe kell venni
a darab és a közönség han-
gulatát, lélektani beállítot-
ságát, amely változik ugyan-
annál a közönségnél is, kü-
lönböző belső és külső okok
miatt. A közönség olyan,
mint egy szeszélyes, elké-
nyezett és kiszámíthatatlan
gyermek. Ha a színház-
nak peche van és a lélektan-
i számításba valahol hiba
csúszik be, semmi sem
ment meg a darabot a bu-
kástól. S a nagy baj az,
hogy egyetlen darab buká-
sa teljesen felborítja a szí-
nás az évi költségvetését.

Az okokat boncolgatva,
az író példának venni Kauf-
mann és Hart amerikai
szerzők vigjátékát, „Az ember,
aki vacsorázni jött”, te-
müt, - amely a telavivi
Kameri színházban szintén
ebben a szezonban fut jó
előadásban és elég szép si-
kerrel. A mai napig 70 elő-
adást ért meg. Párisban a
darab tökéletesen megbukott.
Marcabru úgy magyarázza
ezt a bukást, hogy már a
címet is szerencsétlenül vá-
lasztották meg, amely ön-
magában is rossz omen. A
párisi közönség a darabot
durvának, nyersnek, „ame-
rikainak” s ugyanakkor
erőtlennek találta, amit a
kittinő szereposztás sem volt
képes megmenteni. Az a vé-
lemény alakult ki, hogy a
téma filmen talán jobban
érvényesült volna. Egy hét
múlva levették a vigjátékot

az Antoine-színház műsorá-
ról.
A „Boszorkányvadász”
Arthur Miller drámája -
amelyet a Hábitmá-színház
játszott tavaly Avrahám
Asseo művészi rendezésé-
ben - szintén most van mű-
soron a párisi Sarah-Bern-
hardt-színházban. Hála Mar-
cel Aymé ötletes és korsze-
rű rendezésének és a színé-
szek finom játéknak, a
dráma Párisban is a kö-
moly siker jegyében folyik.
Bernhard Shaw Pygma-
lionját a napokban hozzák
színpadra a Bouffes-Parisiens
színházban, nagy érdeklő-
dés mellett. Színházi körök-
ben a szokatlan érdeklődés-
nek az az oka, hogy a
Pygmalion új fordításban
hozzák ki. Hémon harminc
év előtti fordítását elavult-
nak tekintik, mert azóta a
francia periféria nyelve új
hajtságokat hozott s alkalm-
masabbá vált a londoni kül-
városi beszéd lefordítására.
Azonkívül Hémon fordítá-
sa a darabot Párisba ütlet-
te át, ami szintén elvesz a
vigjáték couleur localjából.
A mostani fordítás igyekszik
Shaw darabját minden ár-
nyalatában, hangulatban és
nyelvi értékben hűen visz-
szadni.

Az elmúlt három hónap
legnagyobb sikerének Mar-
cabru Peter Ustinov vig-
játékát. (A négy ezredes szé-
remlé), könyvvel el (Théâtre
Fontaine), amely hírek sze-
rint nemokára Izraelbe is
elkerül. Kimutatás szerint
az Egyesült Államokban „A
négy ezredes szerelme” az
1953-as színházi évad egyik
legjobb darabja volt. Peter
Ustinov, fiatal orosz ere-
detű angol író, akinek már
több darabja futott siker-
rel a nagy színpadokon.
Ustinov ereiben orosz, fran-
ciz és német vér folyik és
angol útlevelel utazik, je-
hát minden rétermettsége
megvan arra, hogy jelenlegi
darabját megírja: egy an-
gol, egy francia, egy orosz
és egy amerikai tiszta a né-
met okkupációs területen,
egy kis német városkában,
összebarátkozik s minden
vágyuk, hogy távol a vilá-
gól, a közeli erdő közepén
lévő elhagyott kastélyban
telepedjenek le. Amikor
odaérnek, meglepetve talál-
nak ott egy alvó Csipkeró-
zskát s természetesen mind
a négyen beleszeretnek.
Mindnyájan, saját karakte-
rük s nevelésük szerint,
igyekeznek őt meghódítani,
de sikertelenül. Az amerikai
és a francia tiszta a kastély-
ban marad tovább álmodoz-

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

TEL-AVIV
Vasárnap, január 30-án
este 8.30-kor
a Tiferethben
**Dr. WEISSBURGNÉ-
ÖHLBAUM ETUS:**
KÜLÖNÖS TALKAZOZAS
az elrabolt és népéhez visszakérült
FINALY GYEREKEKKEK
AZ ERDFEKES RIPORTSZERO
ELGADAST
VETITET KEPEKKEK
ELUSZTRALJAK.

JERUSALEM
A HOH „Szabad Egyetem”
előadásorozatának keretében febr-
ruár 2-ikán, szerdán este 8 óra
kezdettel, a Bét Chalucot nagy-
termében MIKLOS MARCELL
mérnök tart érdekes előadást ko-
runknak egyik mindig aktuális
temájáról: „Infláció, defláció és
gazdasági válság” címen, mely
minden bizonnyal nagy érdeklő-
désre tarthat számot. - A belépés
díjtalan. - Figyelje további köz-
leményeinket!

NATANJA:
HETFŐN, JANUÁR 31-ÉN
A HOH
ELŐ ÚJSÁGJA
A minden oldalról megnyitváu-
ló kíváncsiságot honorálva, a kul-
túrális osztály megrendezte Natan-
ja is a telavivi HOH meghívására
Tel-Avivban oly nagy sikerrel be-
mutatott ELŐ Újságot, ugyanazon
előadók által és ugyanazzal a mű-
sorral.

1. Dr. Ganda László: A megho-
csátás és a boszorkánia geo-
logiata.
2. Földy Jenő: A hebraizáció
rejtelméből.
3. Dr. Kallós J. László: A pe-
rember és világa.
4. Dr. Jesurun-Szabó Eljána és
Dr. Berg József: Paganizmus
szemmel - optimista szem-
mel. Dialógus.

Az ELŐ Újságot szerkeszti dr.
Berg József. Terem: Bét Schoe-
rim (a Magen David Ádóm mel-
lett). - Költőszóháziárak: 300
pruta. - Kezdet: Este 8.15 óra.
Tekintettel a gazdasági műsorra,
elavított pontosan jelenünk meg-

**A PROGRESSZIV PART
MAGYARAJUK KÖRE**
TEL-AVIV: A titkárság min-
den nap d. e. 10-2 között munka,
ingyenes jogtanács, kurzusok mb.
üggyben a chávérok rendelkezé-
sére áll.
Uj kurzust nyitunk kékítő-
gép tanfolyamra, kedvező felté-
lek mellett, amely biztos meg-
éledést nyújt.
JAFFA: A párt jaffai titkára,
Fehér Cvi chávérnök, minden nap
délután 4-6-7 között időben, a
6-00 ucca, 4-es számú házban levő
párthelyiségben („Luna”-parknál
szemben) a chávérok rendelkezé-
sére áll.

ni, az angol és az orosz
visszatér a való élethez.
Ustinov sok humorral s
a vigjáték modern eszkö-
zeivel dolgozza fel darab-
ját, de nem hiányzik belőle
sem Marivaux könnyedsége,
sem Csehov szellemé. A jel-
lem-vigjátékot szerencsésen
egyeztetni össze a meszerű
adottságokkal. Ez Ustinov
sikerének titka. m. g.

IVRIT-ANGOL-FRANCIA

Nyelvet, - Eleget téve minden érdeklődőnek, a következő kurzusokat indítjuk február hó 1-én:
Pótkurzusok felnőtteknek, minden fokozaton, az összes reggeli és esti órákban, továbbá speciális
angol és francia kurzusok diákoknak, kezdőknek és haladóknak. Bővebb felvilágosítás az irodá-
ban: vasárnap, hétfőn és kedden (január 30., 31. és február 1-én) d. e. 9-12, d. u. 4-9 között.

Kedvezményes áron

juthatnak sikerhez az
UJ KELET olvasói!

A RASSCO és az UJ KELET között létrejött megállapodás értelmében. Cholon
közelében, Tel Gaborimban - a Nemzeti Parkkal szemben 160 lakásegység fog
épülni az UJ KELET olvasói számára, három különböző lakástípus szerint:

I. TÍPUS
Két szoba-hallos laká-
sok, egyszemélyes há-
zakban. Minden ház-
ban három lépcsőház
és 12 lakás. A lakások
területe 51 négyzet-
méter és ára 4.950.-
izraeli font, amelyből
1.500.- font máskántá
és kölcsön.

II. TÍPUS
Háromszobás lakások,
földszintes házakban,
nagy ebédli-konyhával
és terrasszal. A lakás
területe 64 négyzet-
méter. - Ára 6.150.-
izraeli font, amelyből
1.700.- font máskántá
és kölcsön.

III. TÍPUS
Háromszobás lakások,
földszintes házakban,
külön balatnizott
terraszudvarral (patio)
A lakás terjedelme
68-69 négyzetméter. -
Ára: 6.575.- izr. font,
amelyből 1.700.- font
máskántá és kölcsön.

Bővebb információk az UJ KELET kiadóhivatalában minden nap d. u. 4-6 között
(Tel-Aviv, Rechov Hanegev 11. szám).

Az arab államok egyöntetűen elítélik Irak és Törökország szövetségét

Nagy tüntetések Libanonban és Szíriában

Kairó, (—). Az arab államok miniszterelnökeinek konferenciája egyhangú határozatot fogadott el, melyben elítéli Irak önálló lépését a Törökországgal való szövetkezéssel szemben.

Az Arab Liga tanácskozásain tegnap első alkalommal szóltak fel Irak képviselői és arról igyekeztek biztosítani az arab kormányokat, hogy a török-iraki egyezmény nincs ellentétben az Arab Liga alapelveivel, minthogy kölcsönös megállapodást tartalmaz. Faddel Dzsamali volt iraki miniszterelnök és Boohan el Din Bassain helyettes külügyminiszter azt hangsúlyozták, hogy Iráknak a Szovjetunióval szembeni földrajzi helyzetét szűkséggé tette az egyezmény megkötését. Az iraki delegátusok hangsúlyozták, hogy az egyezmény semmilyen sem fogja megakadályozni az

arab államok közötti kollektív védelmi szerződés végrehajtását.

Az egyiptomi delegátusok közölték, hogy Egyiptom fenntartja azt az álláspontját, amely szerint az arab államok ne csatkozhatnak más államokkal kötött szerződésekhez, valamint ahhoz, hogy egységes arab vezérkari állítsanak fel, az arab hadseregeket azonos fegyverekkel szereljék fel és egységes módon képezzék ki, végül pedig, hogy az arab államok katonai küldöttségek kicserélésével járuljanak hozzá hadseregeik fejlesztéséhez.

Beirut, (AFP). Tegnap délelőtt a „nemzeti felhívás” pártjának központjában 178 középiskolai és egyetemi diákot tartóztattak le, akik ott bújtak meg a beiruti amerikai egyetemről kizárt diákokkal való szolidaritás miatt rendezett

tüntetések után. Mint ismeretes, a Beirutban működő amerikai egyetem diákjait a török-iraki szerződés ellen közölt kiáltvány miatt távolították el.

Damaszkusz, (—). Szíriában az összes egyetemi hallgatók és középiskolai diákok sztrájkba léptek, hogy tiltakozzanak a beiruti amerikai egyetemről történt diákkizáráskor ellen. A tüntetők Damaszkusz utcáin elítélték a kiáltásokat hangoztató török-iraki szövetség ellen.

Az egyiptomi ítélet

(Elsődleges cikk folytatása) halálraítelt vádlott büntetését fogja megváltoztatni. Amerikaicionista körökben nagyon óvatosan reagáltak a kairói ítélet hírére. Azt mondják, hogy legfőbb céljuk és feladatuk a vádlottak megmentése, aminek bármilyen elhamarkodott nyilatkozat, vagy lépés csak árthat.

Washington, (STA). — Aha Elen izraeli nagykövét kihallgatás: kért Herbert Hoover külügyi államtitkártól a kairói perben hozott ítélettel kapcsolatban.

Washington, (UP). — Itteni hivatalos és diplomáciai körök azt a véleményüket fejezték ki, hogy a kairói perben kihirdetett ítéletet nem fogják végrehajtani és hogy a Nasser-kormány az egész ügyet újabb tanulmányozás alá fogja venni. Hivatalos nyilatkozat még nem hangzott el Washingtonban, de magánúton ezek a körök azt hangoztatják, hogy az egyiptomi kormány most súlyos probléma előtt áll, miután a cionista perrel majdnem egyidejűleg lefolytatott másik hadbíró-sági tárgyalás során, amelyet a Muzulmán Testvérek szervezete ellen folytattak le, ugyancsak számos hatálos ítéletet hoztak és azokat végre is hajtották. Ez a körülmény nem könnyíti meg az egyiptomi hatóságok számára azt az elhatározást, hogy a „cionista kémekkel” szemben kevésbé drasztikus módon járjon el. Másfelől viszont a Nasser-kormány attól tart, hogy a halálos ítélet végrehajtása negatív benyomást fog kelteni a világban. Ezért még mindig kilátás van arra, hogy Nasser enyhíteni fogja a büntetéseket, vagy legalábbis a két

Iszraelbe érkezett J. Brownfield

J. Brownfield, az amerikai United Hungarian Jews Igazgatóságának elnöke kétélteti tartózkodásra az országba érkezett. Brownfield izraeli utjának célja az ország megtekintésén kívül azoknak a terveknek a gyakorlati megvalósítása, amelyeket Mrs. Rottmann és Mrs. Brownfield legutóbbi látogatásuk alkalmával beszéltek meg az arra rászoruló magyar-izraeli konstruktív támogatására. Minden remény megvan arra, hogy Brownfieldnek sikerüljön fog Bleich Lajos segítségével, aki hónapok óta dolgozik a tervek megvalósításán, eredményesen végrehajtani konstruktív céljait.

Burns tábornok a határmenti feszültség enyhítéséről tárgyalt Ammanban

A parancsnokok találkozásának rendszerét az egész határvonalra szeretnék kiterjeszteni. Burns tábornok csütörtökön délelőtt Transzjordániába utazott, ahol Glubb pasával, az Arab Légio parancsnokával, valamint Nuszeiba transzjordán hadügyminiszterrel folytatott megbeszéléseket az Izrael-transzjordániai határmenti feszültség problémáiról.

Az UNO-felügyelők vezérkari főnöke az esti órákban érkezett vissza Jeruzsálembe, ahol az újságírók előtt kijelentette, hogy teljesen új tervet nyújtott be az izraeli és a transzjordán kormányoknak arról, hogy milyen alárások szerepeljenek az Izrael és Transzjordánia között aláírandó egyezményben, amely a helyi parancsnokok állandó találkozásait szabályozná. A tábornok nem volt hajlandó elárulni a terv részleteit, kijelentette azonban, hogy a helyi parancsnokok találkozásának rendszerét ki akarja terjeszteni a két ország közötti egész határvonalra, míg az előző tárgyalások csak a jeruzsálemi körzetre vonatkoztak.

Burns elmondotta még, hogy a hadifogolycsere-egyezményen kívül kölcsönös kiadatási egyezményről is folytatott tárgyalásokat Izrael

5715 Sevát 5., péntek	
1956 január 26.	
Gyertyagyújtás ideje:	
Jeruzsálem	4.30
Tel-Aviv	4.51
Haifa	4.42
5716 Sevát 6., szombat	
1956 január 27.	
Hétizakasz: Bó	
Háttér:	
Jirmájahu 16, 13-28.	
Szombat kimenetele:	
Jeruzsálem	5.46
Tel-Aviv	5.48
Haifa	5.45

Sok lakó vésdrolta már meg lakását az Amidartól

Ön is köztük van?

Ha nem, — biztosan érdekelni fogják azok a kényelmes feltételek, amelyekkel lakását megvásárolhatja.

a) A lakás árát az építkezés idején kiadott készletek alapján számítják ki és nem a napi áron.

b) Az árból leszámítják a házbér tejében befizetett összegeket és bizonyos amortizációt.

c) Egyharmadot kasszában kell befizetni.

d) A fennmaradó összegre 8 éves jelzálogkölcsönt kap az Amidartól, 6% kamatra. A jelzálogkölcsön havi törlesztése — a legtöbb esetben — nem magasabb a házbérenél.

Forduljon azonnal stikunának Amidar megbízottjához és vásárolja meg lakását.

A távolkeleti feszültség

(Elsődleges cikk folytatása) kor azonban azt is remélik Londonban, hogy a kommunizmus részéről ugyanilyen mérséklet fog megnyilvánulni, mert Csü En Lai propagandisztikus kijelentéseitől ökökintve,

Peking csak nyerhet az elengedések beszűkítéséből, amelynek következtében majdnem biztos, hogy a partizán seregnek mind a kommunizmus kesőbb kerülnek.

Washington, (UP és AFP). Tegnap egy 75 lőkhajtásos repülőgépből álló légi flottila, amely eddig a Fülöp-szigetekre állomásozott, Formozára érkezett és csatlakozott a sziget védelmére kirendelt 7-ik amerikai hadiflottához. A koreai háboru

óta ilyen nagyszámu amerikai légiőrnem volt még a Távolkeleten.

Ezzel kapcsolatban Washingtonban kijelentették, hogy amennyiben a kínai kommunizmus nem fogja megtámadni az amerikai repülőgépeket és hajókat feladatuk teljesítése közben, Amerika a maga részéről nem fog tüszel nyitni.

Ezt a hírt William Knowland szenátor is megerősítette, miután délelőtt beszámolt Eisenhower elnöknek a szenátusi külügyi bizottságának üléséről. Knowland kijelentette az újságíróknak, hogy az elnök által kért felhatalmazás nem teszi lehetővé megelőző háboru indítását Formoza védelmére.

Háromórás tüntetésztrájk volt a hajfai kikötőben

a tulorabérek emelésének halogatása miatt

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). — Három órán át, reggel 9-től déli 12-ig eméletek tegnap a munka a hajfai kikötőben, amikor a kikötőhatóság 800 alkalmazottja nagyülésen tiltakozott a kormány halogató politikája ellen a tulorabérek ügyét illetően. Az alkalmazottak két éve követelik, hogy a tulorabérek emeljenek fel a tel-avivi és jaffai kikötőkben elfogadott fizetésekre, amely mintegy harminc százalékkal magasabb és egyes esetekben havi 80 font különbséget tesz ki.

Az alkalmazottak jelenleg nem végeznek különórát, miáltal a kikötő teljesítménye az utóbbi napokban felére csökkent. A sztrájk már érezteti hatását a munkapiacra is. Több száz napszámos esett el napi munkájától és megnőtt a kirakásra várakozó hajók sora is. Határozati javaslatában a

naggyülés elhárított magáról minden felelősséget amelyet a sztrájk gazdasági téren okoz. A gyűlés felhívta a munkásbizottságot, hogy a Híztádruton keresztül haszon minden eszközzel oda, hogy követeléseik hétfőn délelőtt 9 óráig eredményes elintézésben részesüljenek. Negatív válasz esetén általában sztrájkra kerülhet a sor.

Békés úton rendeződött a gyémántipar vizsgálata

Új rendszert vezetnek be a drágasági pótlék elszámolása terén

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától). A gyémántipar vizsgálata szakmában, az alkalmazottak drágasági pótléka miatt húzódo vizsály tegnap békés úton rendeződött. A szakszervezeti központ által is jóváhagyott megállapodás értelmében a gyémántiparosok a következő rendezés szerint kapják majd a drágasági pótlékokat:

Az alkalmazottak 1954 december 15-iki fizetését 100-as alappal tekintik és ahány ponttal emelkedik a drágasági index, annyiszor 0,9 százalékot kapnak majd az alkalmazottak drágasá-

gi pótlék címén. Mint emlékeztetés, a gyémántipar vizsgálata már több ízben sztrájkoltak amiatt, mert a munkaadók nem voltak hajlandók drágasági pótlékokat fizetni, amíg a kormány nem emeli fel az exportból beszerelt dollárok elszámolási árfolyamát. Legutóbb a kérdés a munkaügyi minisztérium döntőbírája elé került. A felek remélik, hogy az új rendezés révén az ellentétek kiküszöbölődnek.

* Szezonvégi kiárulás. Vasárnap, 1956 január 30-án kezdődik meg a női ruházati-szakma szervezett szezonvégi kiárulása az egész országban. A kereskedők a minimumra csökkentették árakat, lehetővé téve ezzel vevőiknek, hogy még a szezon befejezte előtt beszerzhessék teli ruházatukat. Az Izraeli Kereskedők Egyesületének szezonvégi kiárulást hirdető plakátját útmutatással szolgálóknak a vásárlásra vonatkozólag.

* AZ AMZSE újabb nagylistája izraeli címekre küldött ajándék-ruhacsomagokból a HATIKVA 280. számában. A legújabb száraz érdekes, tartalmas, tele legkitaláltabb cikkeivel. Izraeli Központ: Haifa Jónász.

Sterilizált tej

Örömmel értesítjük a fogyasztókat, hogy a legmodernebb gépekkel felszerelt kár-smárjájui üzemünk megkezdte a sterilizált tej és minden más tejtermék előállítását.

A sterilizált tej

A sterilizált tej

A sterilizált tej

A sterilizált tejet

A sterilizált tejet

A sterilizált tejet

A sterilizált tejet

A sterilizált tejet

A sterilizált tejet

A sterilizált tejet

tízosa tehenek (tejpor nélkül), amelyben a sterilizálás eljárás megsemmisíti a minden természetesen tejben megtalálható baktériumokat és spórákat.

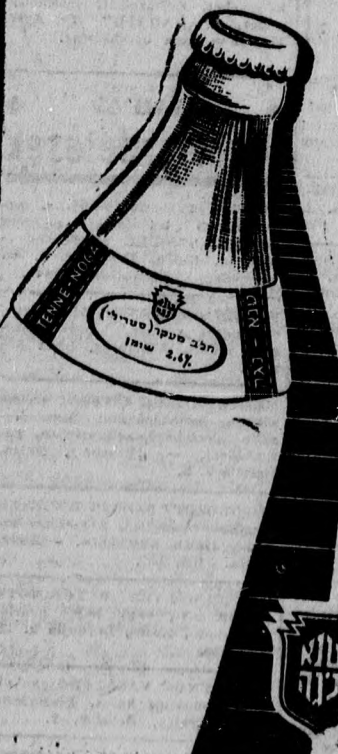
magas tápértékű és zsírtartalma magasabb (2,6%), mint az általában használtos tejs.

sűrítő eljárásom megy keresztül, amely megakadályozza, hogy a tej zsírtartalma a tetején gyűljen össze.

nem kell félőrnálni, az a kibontott palackból azonnal inni, nem szükséges főzre tenni. Mindaddig, míg a palack záva van, egyszerű levegőtől védve tartandó.

hermetikusan zárt palackokban kerül piacra, ami biztosítja annak higiénikus voltát.

Fogyasztási ára: 1 PALACK — 210 PRUTA.

Machlavot Tenne-Noga B. M.

Kulcspénz nélkül
börbeadók szobák, Irodák
Natanján, a Herzl u. 29 sz. 2.
Feltöltés:
Follák, édem-kávész, Natanján
déli 1-3-ig vagy Tel-Avivban,
Sderot KKL 83., este 7-8-ig.

Lombard H A C A F O N 32
T. A., ALLENBY
ARANY-, ÉZUST-, BRILIANS és
MILVE AMAMIRA.
Mugrábivai szemben.

Jeruzsálemi mezik műsora
EDISON: MENZONGA. Ivonne Sanson, Irene Galtir
STUDIO: NEW-YORK SZÉPE. - Szines, zenés film.
Fred Astaire Vera Ellen